

SREDIŠNJE
KLIRINŠKO
DEPOZITARNO
DRUŠTVO

PRAVILA
Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d.
pročišćeni tekst

utvrđena 11. lipnja 2015. godine, na temelju članka 521. Zakona o tržištu kapitala (Narodne novine br. 88/08, 146/08, 74/09 i 54/13), na 1.649. sjednici Uprave Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d.

SADRŽAJ

1.	ZNAČENJE IZRAZA.....	3
2.	KRATICE	11
3.	OPĆE ODREDBE	12
4.	PRAVILA ČLANSTVA	12
	ČLANSTVO U SKDD-u.....	13
	UVJETI ZA PRIMITAK U ČLANSTVO	14
	POSTUPAK ZA PRIMITAK U ČLANSTVO	15
	PRAVA I OBVEZE ČLANOVA I SKDD-a	17
	PRESTANAK ČLANSTVA TE ISKLJUČENJE IZ ČLANSTVA I SUSPENZIJA IZ USLUGA 20	
	TAJNOST PODATAKA.....	23
	NAKNADE I KAZNE	24
	SAVJETODAVNI ODBORI I KOMISIJE ČLANOVA	24
	RJEŠAVANJE SPOROVA.....	25
5.	PRAVILA ZA USLUGE DEPOZITORIJA	25
	OPĆE ODREDBE.....	25
	ČLANOVI I USLUGE	26
	VRIJEDNOSNI PAPIRI.....	27
	ZBIRNA POHRANA VRIJEDNOSNIH PAPIRA.....	28
	RAČUNI VRIJEDNOSNIH PAPIRA	29
	OSNIVANJE POZICIJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA KOJI SE VODE U DEPOZITORIJU ...	31
	STJECANJE VRIJEDNOSNIH PAPIRA I DRUGIH PRAVA	35
	KORPORATIVNE AKCIJE	39
	UPIS PRESTANKA VRIJEDNOSNOG PAPIRA U DEPOZITORIJU	41
6.	PRAVILA ZA USLUGE PORAVNANJA I NAMIRE	41
	OPĆE ODREDBE.....	41
	PORAVNANJE I NAMIRA.....	43
	KONAČNOST NAMIRE	49
	PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU UGOVORNE NAMIRE.....	51
	PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU POJEDINAČNE NAMIRE	59
	PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU NAMIRE ZAMJENOM VRIJEDNOSNIH PAPIRA	61
7.	ZAJAM VRIJEDNOSNIH PAPIRA	62
8.	FOND ZA ZAŠTITU ULAGATELJA	64
9.	MJERE I POSTUPCI NADZORA.....	64
10.	IZMJENE I DOPUNE PRAVILA.....	66
11.	ZAKLJUČNE ODREDBE.....	67

1. ZNAČENJE IZRAZA

U Pravilima, Uputi i drugim aktima Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. (dalje: SKDD), te u ugovorima koje ono sklapa, ako iz sadržaja pojedinih odredaba očito ne proizlazi drukčije, niže navedeni izrazi imaju sljedeće značenje:

Blokirane Pozicije su one na kojima se nalaze ubilježeni vrijednosni papiri na temelju rješenja o ovrsi, privremenoj pljenidbi, privremenoj ili prethodnoj mjeri, ili pak na temelju rješenja Hanfe odnosno odluka drugih tijela na to ovlaštenih posebnim zakonom.

Članovi SKDD-a su subjekti određeni Zakonom o tržištu kapitala (u nastavku: ZTK), kojima je SKDD odobrio korištenje različitih usluga koje pruža. Članovi SKDD-a dijele se na članove depozitorija i članove sudionike.

Član Depozitorija u smislu ovih Pravila i ostalih akata SKDD-a prvenstveno je izdavatelj vrijednosnih papira.

Član Sudionik u smislu ovih Pravila i ostalih akata SKDD-a je subjekt koji je ovlašten u skladu s odredbama ZTK-a pružati investicijske usluge, obavljati investicijske aktivnosti i pomoćne usluge, te koji ispunjava uvjete propisane za pojedinu vrstu članstva Uputom SKDD-a i koristi sustav poravnanja i namire.

Datum namire je datum na koji se prenose vrijednosni papiri s prodavatelja/isporučitelja na kupca/primatelja i obavljaju plaćanja, sve – u skladu s pravima i obvezama iz pravnog posla na temelju kojeg je nastala predmetna transakcija.

Datum transakcije je datum na koji je sklopljena transakcija kupnje/primitka i prodaje/isporuke, odnosno zamjene vrijednosnih papira.

Dematerijalizacija je postupak konverzije vrijednosnih papira u elektronički zapis u depozitoriju.

Depozitorij je središnji registar nematerijaliziranih vrijednosnih papira u koji se upisuju prava iz nematerijaliziranih vrijednosnih papira, imatelji tih prava i prava trećih osoba na vrijednosnim papirima, kao i središnji registar nematerijaliziranih financijskih instrumenata koji nisu nematerijalizirani vrijednosni papiri, kao i financijskih instrumenata koji su u zbirnoj pohrani.

Dionica distribuirana javnosti je dionica čiji je imatelj ulagatelj koji raspolaže s manje od 5% od ukupne količine te dionice u depozitoriju SKDD-a, a njen imatelj nije izdavatelj, promatrano na prethodni dan.

Drugi sustav poravnanja i/ili namire je sustav poravnanja i/ili namire odabran pod uvjetima predviđenim ZTK-om od strane tržišta i/ili člana tržišta za provođenje poravnanja i/ili namire pojedinačnih ili svih transakcija koje su sklopljene na tržištu, odnosno poravnanja i/ili namire obveza nastalih za člana tržišta na temelju tih transakcija, a kojim sustavom upravlja operater različit od SKDD-a.

Odnos između operatera drugog sustava poravnanja i/ili namire i SKDD-a, te način i uvjeti prijenosa podataka u depozitorij SKDD-a uređuju se posebnim ugovorom koji sklapaju operater drugog sustava poravnanja i/ili namire i SKDD.

Dugoročni vrijednosni papiri za potrebe Pravila, Upute i drugih akata SKDD-a su dužnički vrijednosni papiri s rokom dospjeća duljim od godinu dana.

Dužnički vrijednosni papiri za potrebe Pravila, Upute i drugih akata SKDD-a su: obveznice, trezorski, blagajnički i komercijalni zapisi.

Financijsko osiguranje – su pozicije koje se vode na računima vrijednosnih papira financijskog osiguranja u skladu sa ZFO.

Fond za zaštitu ulagatelja je Fond koji, u svrhu zaštite ulagatelja, formira i kojim upravlja SKDD na temelju odobrenja Hanfe, u skladu s odredbama ZTK-a, Pravilima Fonda, te Pravilima i uputama SKDD-a.

Glavna knjiga je u informacijskom sustavu SKDD-a sustavna knjigovodstvena evidencija svih promjena nastalih na računima članova po kojima se vode novčane obveze i potraživanja proizašla iz usluga koje SKDD pruža.

Hrvatski sustav velikih plaćanja (HSVP) je sustav Hrvatske narodne banke za obračun međubankovnih platnih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu.

Imatelj vrijednosnog papira/Ulagatelj je osoba na čije ime glasi račun vrijednosnih papira na kojem su isti ubilježeni, osim ako je ovim Pravilima ili Uputom SKDD-a za pojedinu vrstu računa drugačije određeno.

Instrukcija je uneseni nalog za primitak/isporuku vrijednosnih papira koji, uparivanjem s instrukcijom suprotne ugovorne strane, rezultira ugovornom preknjižbom. Instrukciju može unijeti član sudionik koji je na isto ovlašten zakonom, Pravilima i Uputom SKDD-a.

Investicijske usluge su investicijske usluge i aktivnosti te pomoćne usluge kako su definirane ZTK-om.

Izdavatelj je subjekt koji namjerava izdati ili je izdao vrijednosne papire.

Izdavatelj potvrda o deponiranim vrijednosnim papirima je član SKDD-a koji ispunjava uvjete propisane Zakonom o tržištu kapitala i Uputom SKDD-a za izdavanje PDE i s kojim je SKDD sklopio ugovor o upisu i izdavanju. Na izdavatelje PDE na odgovarajući način primjenjuju se sve odredbe ovih Pravila ili Upute SKDD-a koji se odnose na članove depozitorija.

Izravni članovi su članovi SKDD-a koji imaju izravan pristup informacijskom sustavu SKDD-a.

Izvedeni vrijednosni papir je vrijednosni papir izveden iz nekog drugog (izvornog) nedospjelog vrijednosnog papira (npr. anuiteti FNOI-a).

Jamstveni fond je fond koji SKDD-u osigurava potrebna sredstva za namiru u slučajevima neispunjenja obveza u postupku ugovorne namire, bilo da je to neispunjenje privremeno ili trajno. Jamstveni fond čine doprinosi članova sudionika koji trguju prihvatljivim vrijednosnim papirima.

Javna ponuda vrijednosnih papira je usluga koju SKDD nudi izdavateljima vrijednosnih papira da u postupku javne ponude vrijednosnih papira, u skladu s odredbama ZTK-a i ZTD-a, putem sustava SKDD-a, a u suradnji s voditeljem javne ponude, provedu postupak

prikupljanja (upisa) ponuda, prikupljanja novčanih sredstava te distribucije vrijednosnog papira. Predbilježbe na ponudu mogu upisivati članovi sudionici koji su izravni članovi sustava SKDD-a i imaju pristup uslugama poravnanja i namire.

Kontraračun stranog depozitorija je obračunski račun u domaćem depozitoriju na kojem je upisana inverzna sumarna količina vrijednosnih papira upisanih u SKDD-u. Upisana količina na kontračunu stranog depozitorija i zbroj pozicija na računima vlasnika/nositelja računa u domaćem depozitoriju je uvijek jednak nuli.

Korporativne akcije uključuju sve aktivnosti koje se odnose na ostvarivanje prava iz vrijednosnih papira, na promjene koje se odnose na vrijednosne papire ili na statusne promjene izdavatelja.

Kratkoročni vrijednosni papiri za potrebe Pravila, Upute i drugih akata SKDD-a su dužnički vrijednosni papiri s rokom dospijeca do godine dana.

Namira je zamjena vrijednosnih papira za novčana sredstva ili zamjena vrijednosnih papira za druge vrijednosne papire, u skladu s pravima i obvezama iz sklopljene transakcije te Uputom SKDD-a. SKDD pruža usluge ugovorne namire, pojedinačne namire i namire zamjenom.

Namira zamjenom vrijednosnih papira je vrsta namire transakcija između članova sudionika koji su sklopili transakciju, kojom se jedni vrijednosni papiri zamjenjuju za druge vrijednosne papire bez plaćanja, u skladu s ovim Pravilima i Uputom SKDD-a.

Neizravni članovi su članovi SKDD-a koji nemaju izravan pristup informacijskom sustavu SKDD-a.

Obračunski novčani račun je odgovarajući račun otvoren za člana sudionika u glavnoj knjizi SKDD-a i po njemu se vode novčane obveze i potraživanja člana sudionika proizašla iz poravnanja i namire, kao i novčane obveze i potraživanja na temelju ostalih usluga koje član sudionik koristi.

Opterećene pozicije su pozicije na kojima je upisano založno pravo ili fiducij.

Ovjera potpisa i dokumentacije podrazumijeva ovjeru izvršenu od javnog bilježnika odnosno drugog nadležnog tijela države u kojoj je isprava načinjena čime ista dobiva status javne isprave. Za korištenje stranih javnih isprava prethodno je potrebno provesti postupak njihove legalizacije, osim ako dvostranim i višestranim međunarodnim ugovorima koji obvezuju i Republiku Hrvatsku nije utvrđeno drukčije.

Platni promet je sustav platnog prometa u zemlji.

Pojedinačna namira je vrsta namire transakcija sklopljenih između članova sudionika, kojima se prenose vrijednosni papiri uz plaćanje ili bez plaćanja, u skladu s ovim Pravilima i Uputom SKDD-a.

Pokriće vrijednosnim papirima obračunskog računa za ugovornu namiru člana sudionika je postupak prijenosa slobodnih, otplaćenih pozicija kojih je član sudionik imatelj ili koje drži u svoje ime, a za račun klijenta, na njegov obračunski račun za ugovornu namiru radi pokrića dugovne pozicije. Ako član sudionik prenosi vrijednosne papire koje drži za račun klijenta, to smije učiniti samo na temelju njegovog odobrenja.

Poravnanje je postupak pripremanja transakcije za namiru, odnosno postupak uspoređivanja podataka po sklopljenim pravnim poslovima s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima, utvrđivanja rokova podmirenja obveza, te izračunavanja obveza za podmirenje.

Postupak prijenosa pozicija iz registra vrijednosnih papira izdavatelja je postupak kojim se u depozitorij SKDD-a prenose vrijednosni papiri za koje nije izdana isprava odnosno ista je dematerijalizirana, podaci o ukupnom broju vrijednosnih papira izdanih u obliku isprave, tereti upisani na pozicijama (zalog ili fiducij), kao i podaci o blokiranim pozicijama.

Pozicija predstavlja zapis o količini, vrsti i rodu vrijednosnih papira koji se vode na računu vrijednosnih papira, te uvjete priključene tim vrijednosnim papirima. Količina se iskazuje brojem vrijednosnih papira, a za dužničke vrijednosne papire nominalnim novčanim iznosom obveze. Pozicije se razlikuju po vrsti, statusu otplate, registraciji i vrijednosnom papiru.

Pozicija registrirana s članom sudionikom je pozicija ubilježena na računu vrijednosnih papira, pri čemu su podaci dostupni tom članu sudioniku, koji ujedno može raspolagati vrijednosnim papirima uz odobrenje ulagatelja, odnosno u skladu s njegovim nalogom.

Pozicija registrirana s članom depozitorija je pozicija ubilježena na računu vrijednosnih papira ulagatelja o kojoj su podaci dostupni članu depozitorija koji je izdavatelj tog vrijednosnog papira. Ova pozicija nije dostupna članovima sudionicima, te njome može raspolagati samo vlasnik/nositelj računa.

Poziv na broj odobrenja (PNB) SKDD priopćava članovima i ostalim korisnicima usluga, a koristi se prilikom plaćanja prema SKDD-u. Koristi ga i SKDD kada obavlja plaćanje.

Predbilježba prodaje/ispоруke vrijednosnih papira je postupak kojim se prodaja/ispоруka vrijednosnih papira raspoređuje po računima vrijednosnih papira tako da članovi sudionici preknjiže određenu količinu vrijednosnih papira na poziciju predbilježenu za prodaju/ispоруku.

Predviđeni datum namire je datum na koji bi, u skladu s pravima i obvezama iz transakcije, trebalo doći do prijenosa vrijednosnih papira s prodavatelja/isporučitelja na kupca/primatelja, i obavljanja plaćanja.

Preknjižba je prijenos vrijednosnih papira između pozicija na različitim ili istom računu vrijednosnih papira. Ako dolazi do preknjižbe unutar istog računa vrijednosnih papira, imatelj istih se ne mijenja.

Prekogranična namira je ispunjenje međusobnih obveza između članova sudionika SKDD-a i članova stranog depozitorija prijenosom vrijednosnih papira i/ili novčanih sredstava u sustavu SKDD-a i stranog depozitorija, u skladu s njihovim pravilima i uputama.

Prekogranične transakcije su transakcije koje su sklopili članovi sudionici SKDD-a s članovima sudionicima stranog depozitorija radi izvršenja namire, za svoj račun ili za račun svojih klijenata. Prekogranične transakcije mogu se namirivati uz plaćanje ili bez plaćanja.

Pretpostavljena gornja granica namire je procijenjena novčana vrijednost za člana, koju kao svoju najvišu vrijednost dopuštenog rizika član ne bi smio prijeći s vrijednošću svoje gornje granice namire na dan izračunavanja. U protivnom, sve se nenamirene transakcije člana na dan izračunavanja smatraju rizičnim.

Prihvatljivi vrijednosni papir je vrijednosni papir koji SKDD svojom odlukom utvrdi prihvatljivim za pružanje usluga poravnanja i namire.

Primjerena transakcija je transakcija koja zadovoljava uvjete za razvrstavanje u ugovornu namiru navedene u Pravilima i Odluci o primjerenosti transakcija koju donosi SKDD.

Prolazni račun je novčani račun otvoren u HSVP-u za namiru platnih transakcija u svrhu provođenja transakcija s financijskim instrumentima. Sredstva na prolaznom računu, u skladu s odredbama ZTK-a, izuzeta su od ovrhe pokrenute protiv investicijskog društva ili SKDD-a, te ne ulaze u njihovu imovinu, niti u likvidacijsku ili stečajnu masu.

Račun SKDD-a u stranom depozitoriju je račun SKDD-a u stranom depozitoriju otvoren na ime SKDD-a u korist vlasnika/nositelja računa u domaćem depozitoriju. Imatelji vrijednosnih papira na računu SKDD-a u stranom depozitoriju, a koji još nisu upisani u domaćem depozitoriju zbog neistovremenosti namire domaćeg i stranog dijela prekogranične transakcije, ostvaruju sva prava iz vrijednosnih papira u domaćem depozitoriju.

Račun vrijednosnih papira je elektronički zapis koji vodi SKDD, a prikazuje pozicije ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa za vrijednosne papire ubilježene na računu, novčanu poziciju koja predstavlja potraživanje/dugovanje prema SKDD-u. Račun vrijednosnih papira također sadrži podatke o stvarnim pravima i njihovim nositeljima, ograničenjima stvarnih prava te povijesti transakcija koje su se dogodile po računu i koje su dovele do trenutnog stanja pozicija iskazanih na računu.

Račun vrijednosnih papira – obračunski račun otvara se za svakog člana sudionika za potrebe ugovorne namire i služi u svrhu namire transakcija razvrstanih u postupak ugovorne namire i za postupke prisilne kupnje u poslovima zajma vrijednosnih papira. Preko tog se računa obavlja isporuka i primitak vrijednosnih papira prema SKDD-u i od SKDD-a, ali i postupak prisilne kupnje i prisilne prodaje. Pravo raspolaganja vrijednosnim papirima, dok god se vode na obračunskom računu vrijednosnih papira, ima isključivo SKDD, u skladu s Uputom.

Račun vrijednosnih papira – posebno založno pravo je račun koji se otvara ulagatelju prilikom zasnivanja posebne vrste založnog prava na financijskim instrumentima u svrhu financijskog osiguranja. Između pojedinog primatelja i davatelja financijskog osiguranja može se otvoriti samo jedan račun posebnog založnog prava. Nositelj računa je primatelj financijskog osiguranja koji ima pravo raspolaganja, a imatelj vrijednosnih papira na takvom računu je davatelj financijskog osiguranja.

Račun vrijednosnih papira – prijenos financijskog osiguranja je račun koji se otvara ulagatelju prilikom prijenosa financijskih instrumenata u svrhu financijskog osiguranja. Svaki primatelj financijskog osiguranja može imati samo jedan račun vrijednosnih papira – prijenos financijskog osiguranja bez obzira na broj davatelja financijskog osiguranja. Primatelj financijskog osiguranja je nositelj računa i imatelj vrijednosnih papira na tom računu.

Račun vrijednosnih papira – osnovni račun je račun koji se otvara ulagatelju prilikom njegova upisa u depozitorij. Imatelj vrijednosnih papira ubilježenih na osnovnom računu je isključivo ulagatelj na kojega račun glasi te on kao vlasnik/nositelj računa ima pravo raspolaganja istima. Ulagatelj može imati otvoren samo jedan osnovni račun.

Račun vrijednosnih papira - račun portfelja je račun vrijednosnih papira ulagatelja-nalogodavatelja koji otvara član sudionik koji ima odobrenje nadležnog tijela. Na računu portfelja vode se pozicije kojima član sudionik upravlja na temelju ugovora o upravljanju portfeljem vrijednosnih papira u svoje ime, a za račun ulagatelja – nalogodavatelja, odvojeno od imovine člana sudionika. Imatelj vrijednosnih papira na računu portfelja je ulagatelj-nalogodavatelj.

Račun vrijednosnih papira - račun povjerenika je račun kojeg je vlasnik/nositelj SKDD koji na tom računu, na temelju ugovora o povjereništvu, vodi ubilježene pozicije u ime i za račun osobe/osoba određenih ugovorom o povjereništvu, pod uvjetima i na način utvrđen tim ugovorom.

Račun vrijednosnih papira – račun za ostale namjene je račun koji otvara SKDD u slučaju kada je na temelju posebnih propisa potrebno odvojeno voditi imovinu (npr. matematička pričuva), kada je imatelj vrijednosnih papira fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost i u drugim opravdanim slučajevima potrebe odvojenog vođenja imovine vlasnika/nositelja računa.

Račun vrijednosnih papira - trezorski račun je račun člana depozitorija na kojemu su ubilježeni isključivo vrijednosni papiri kojih je on izdavatelj, a istovremeno i imatelj.

Račun vrijednosnih papira – zajednički račun je račun na kojemu su ubilježene pozicije imatelj kojih nije u cijelosti ulagatelj koji je vlasnik/nositelj računa, već su imatelji istih vrijednosnih papira i drugi ulagatelji odnosno suovlaštenici. Na zajedničkom računu specificiraju se udjeli svih suovlaštenika. Samo jedan suovlaštenik upisuje se kao nositelj računa i kao takav ima pravo raspolaganja i obavljanja transakcija po zajedničkom računu, ali uz pisanu suglasnost ostalih suovlaštenika. Nositelj računa je ujedno i ulagatelj koji ostvaruje primitke iz vrijednosnih papira (dividenda, isplata kamata ili glavnice po dospijeću itd.) ubilježenih na zajedničkom računu.

Račun vrijednosnih papira – zastupnički račun je račun koji otvara SKDD na temelju odredbi i pravnih akata o zakonskom zastupniku, (npr. za osobe lišene poslovne sposobnosti, društvo za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima), ili na temelju ovjerene punomoći kojom imatelj vrijednosnih papira povjerava upravljanje i raspolaganje svojim vrijednosnim papirima te ostvarenje svih prava iz istih trećoj osobi – zastupniku. Imatelj vrijednosnih papira na zastupničkom računu uvijek je zastupani ulagatelj.

Radni dan SKDD-a je svaki dan osim subote, nedjelje i dana na koji se, u skladu sa zakonom, ne radi.

Raspoređivanje (alociranje) transakcija je postupak kojim se količina vrijednosnih papira koja je kupljena/primljena, prodana/isporučena ili zamijenjena raspoređi po računima vrijednosnih papira onih ulagatelja koji su izdali nalog za kupnju/primitak, prodaju/isporuku ili zamjenu.

Registar vrijednosnih papira je knjiga dionica, registar obveznica odnosno druga evidencija o vrijednosnim papirima i imateljima vrijednosnih papira koje vodi izdavatelj vrijednosnih papira ili druga osoba koju je izdavatelj za to ovlastio. Nakon prijenosa podataka u depozitorij SKDD-a, dematerijalizirani dio registra vrijednosnih papira vodi SKDD u depozitoriju.

Rokovima SKDD utvrđuje vrijeme u kojem se neka radnja mora obaviti odnosno posljednji dan do kojega se radnja mora obaviti. U rokove utvrđene za postupanje SKDD-a uračunavaju se samo radni dani SKDD-a.

Skrbnik je investicijsko društvo ili kreditna institucija koja u skladu sa ZTK-om i dozvolom Hanfe, odnosno odobrenjem HNB-a ili drugog nadležnog tijela, obavlja poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima.

Skrbnički račun je račun vrijednosnih papira na kojem skrbnik na temelju odgovarajućeg pravnog posla vodi pozicije vrijednosnih papira u ime i za račun treće osobe. Skrbnički račun može biti na ime, zbirni skrbnički račun i skrbnički račun pod zaporkom. Imatelj vrijednosnih papira na skrbničkom računu nikada nije skrbnik.

Skrbnički račun - na ime je račun vrijednosnih papira koji otvara skrbnik, pri čemu identitet ulagatelja za čiji račun skrbi nad vrijednosnim papirima nije nepoznat, niti tajan, već je jednoznačno određen. Isti ulagatelj kod istog skrbnika može imati otvoren samo jedan skrbnički račun na ime. Imatelj vrijednosnih papira na skrbničkom računu na ime je ulagatelj za čiji račun skrbnik skrbi nad vrijednosnim papirima.

Skrbnički račun - pod zaporkom je račun vrijednosnih papira koji otvara skrbnik za jednog ili više nalogodavatelja, pri čemu jedino on zna identitet nalogodavatelja za čiji račun skrbi nad vrijednosnim papirima.

Skrbnički račun - zbirni (omnibus) je račun vrijednosnih papira koji otvara skrbnik za više nalogodavatelja ili za drugog skrbnika, pri čemu jedino on zna identitet nalogodavatelja za čiji račun skrbi nad vrijednosnim papirima.

Slobodne Pozicije su pozicije kojima se može slobodno raspolagati na način kako je propisano važećim zakonskim propisima i odgovarajućim pravnim poslovima.

Stečena kamata je iznos pripadajuće kamate, za razdoblje od zadnjeg datuma dospjeća kamate do dana namire, koji se za dužničke vrijednosne papire s periodičnom isplatom kamata dobije primjenom metode izračuna kamate. Metoda izračuna kamate određena je od strane člana depozitorija i navedena je na nalogu DEP-VRI.

Strani Depozitorij je drugi međunarodni ili nacionalni depozitorij ili odgovarajuća financijska institucija.

Strani sudionik je član stranog depozitorija.

Subjekt je fizička ili pravna osoba ili drugi entitet na koji se primjenjuju odredbe ZTK-a i pravilnika donijetih na temelju ZTK-a te slijedom toga u njegovu odnosu s SKDD-om i odredbe Pravila i Uputa SKDD-a.

Transakcija je prijenos vrijednosnih papira na temelju trgovanja na tržištu, odnosno pravnog posla, npr. ugovora o prodaji i kupnji, odnosno prijenosu, kao i ugovora o zamjeni ili ugovora uvjetovanog povratom ili drugog odgovarajućeg pravnog posla zaključenog uz posredovanje članova sudionika, koji se obavezno provodi putem sustava poravnanja i namire. Kod transakcija s tržišta, uvjeti ugovora uključuju i odredbe pravila uređenog tržišta ili multilateralne trgovinske platforme (dalje MTP).

Transakcija izvan tržišta nastaje kao rezultat pravnog posla s vrijednosnim papirima zaključenog izvan tržišta uz posredovanje člana sudionika te se prijenos vrijednosnih papira obvezno provodi putem sustava poravnanja i namire SKDD-a (OTC).

Transakcija s tržišta nastaje kao rezultat trgovanja vrijednosnim papirima na tržištu. Podatke o namiri transakcija s tržišta, automatski dostavlja tržišni operater SKDD-u, u skladu s Uputom a isti uključuju podatke neophodne za poravnanje i namiru.

Tržišni operater je osoba ili osobe koje vode i/ili upravljaju poslovanjem uređenog tržišta i/ili multilateralne trgovinske platforme.

Tržište je uređeno tržište ili MTP. **Udjel dionica distribuiranih javnosti** predstavlja omjer ukupne količine dionice distribuirane javnosti i ukupne količine dionice u depozitoriju SKDD-a i iskazuje se postotkom.

Ugovor o članstvu je ugovor koji sklapaju SKDD i subjekt koji je SKDD prihvatio za člana depozitorija, odnosno za člana sudionika, kojim ugovorom član stječe pravo koristiti usluge koje SKDD pruža. Ova Pravila i Uputu dužan je poštovati i primjenjivati svaki član i to sa svim izmjenama i dopunama istih.

Ugovorna namira je vrsta namire transakcija sklopljenih između članova sudionika, kojima se prenose vrijednosni papiri uz plaćanje ili bez plaćanja, pri čemu SKDD jamči namiru za sve transakcije koje se namiruju u postupku ugovorne namire, u skladu s ovim Pravilima i Uputom SKDD-a.

Ugovorna preknjižba je rezultat uparivanja instrukcija članova sudionika u sustavu poravnanja, radi izvršenja namire između članova, za svoj račun ili za račun svojih nalogodavatelja-ulagatelja.

Ugovorna pozicija je potraživanje člana sudionika prema SKDD-u ili SKDD-a prema članu sudioniku, koje se odnosi na isporuku vrijednosnih papira kao slobodnih i potpuno otplaćenih pozicija. Ako član sudionik odnosno njegov nalogodavatelj, na dan kada se za neki vrijednosni papir utvrđuju ovlaštenja koja proizlaze iz korporativne akcije, ima ugovornu poziciju odnosno potraživanje za taj vrijednosni papir, tada taj član sudionik od SKDD-a potražuje i naknadu određenih imovinskih prava iz vrijednosnog papira koja su mu izmakla zbog primitka ugovorne pozicije umjesto vrijednosnog papira, u opsegu i na način propisan ovim Pravilima i Uputom SKDD-a.

Uputa SKDD-a predstavlja razradu ovih Pravila, detaljno pojašnjavajući način na koji SKDD pruža usluge i kako ih članovi i drugi subjekti koriste. U slučaju nesuglasja između Pravila i Upute, primjenjuju se odredbe Pravila.

Usluge su vrste poslovnih aktivnosti SKDD-a koje SKDD nudi svojim članovima, ulagateljima i ostalim subjektima. Usluge SKDD-a su podijeljene na usluge depozitorija, usluge poravnanja i namire te ostale usluge.

Vlasnik/nositelj računa je ulagatelj, domaća ili strana fizička ili pravna osoba ili drugi subjekt na čije ime se vodi račun vrijednosnih papira.

Vrijednosni papir je nematerijalizirani vrijednosni papir koji je SKDD prihvatio u depozitorij te koji SKDD, na temelju ugovora između člana depozitorija i SKDD-a, pohranjuje i vodi u depozitoriju kao registru za taj vrijednosni papir. Vrijednosni papiri mogu, ali ne moraju biti prihvatljivi za pružanje usluga poravnanja i namire od strane SKDD-a.

Vrijednost udjela dionice distribuirane javnosti je umnožak ukupne količine dionice distribuirane javnosti i zadnje tržišne cijene. Ako se dionicom nije trgovalo na tržištu, umjesto zadnje tržišne cijene uzima se nominalni iznos dionice, a za dionice bez nominalnog iznosa iznos temeljenog kapitala po dionici.

Zadnja tržišna cijena izračunava se tako da se za predmetni vrijednosni papir traži vrijeme zadnje transakcije na tržištu, odnosno transakcija s najvećim rednim brojem obavljene transakcije na tržištu. U slučaju da na različitim tržištima postoje transakcije nastale u isto vrijeme, kao zadnja tržišna cijena uzima se viša cijena.

Zajam vrijednosnih papira – je ugovor kojim se član zajmodavac obvezuje da će uz posredovanje SKDD-a, dati u zajam članu zajmoprimcu određenu količinu prihvatljivih vrijednosnih papira uz uvjet da povrat zajma bude osiguran odgovarajućim novčanim iznosom položenim kod SKDD-a, a član zajmoprimac se obvezuje vratiti na poziv SKDD-a ili i prije toga upravo onu količinu, vrstu i rod vrijednosnih papira koje je uzeo u zajam pri čemu će mu se vratiti položeni novčani iznos. Sklapanjem ugovora o zajmu u sustavu SKDD-a član zajmodavac/zajmoprimac pristaje primiti ispunjenje na način i pod uvjetima koji su predviđeni Pravilima i Uputom SKDD-a, a posebno da primi ispunjenje s računa nematerijaliziranih vrijednosnih papira koji odredi SKDD.

Zajmovni fond - ukupnost svih vrijednosnih papira iste oznake na poziciji ponuđeno za zajam u sustavu SKDD-a.

Zbirna pohrana je usluga pohrane financijskih instrumenata u materijaliziranom obliku i vođenja odgovarajuće evidencije istih u elektroničkom obliku u depozitoriju.

Odredbe ovih Pravila kao i svih uputa SKDD-a koje se odnose na vrijednosne papire na odgovarajući način primjenjuju se i na sve ostale financijske instrumente (npr. instrumenti tržišta novca, jedinice u subjektima za zajednička ulaganja, izvedenice i sl.).

2. KRATICE

U Pravilima, Uputi i drugim aktima SKDD-a te u ugovorima koje SKDD sklapa, ako iz sadržaja pojedinih odredaba očito ne proizlazi drukčije, niže navedene kratice imaju sljedeće značenje:

AUDIO je Agencija za upravljanje državnom imovinom.

HANFA je Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga.

HNB je Hrvatska narodna banka.

IBAN (International Bank Account Number, hrv. Međunarodni broj bankovnog računa) je međunarodni standard za numeraciju bankovnih računa.

OIB je osobni identifikacijski broj u skladu sa Zakonom o osobnom identifikacijskom broju.

PDE su potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima.

RH je Republika Hrvatska.

SKDD je Središnje klirinško depozitarno društvo, dioničko društvo. Odluke SKDD-a donosi Uprava SKDD-a u ime SKDD-a, u skladu s važećim zakonima, ostalim propisima i Statutom društva.

ZFO je Zakon o financijskom osiguranju

ZKN je Zakon o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru financijskih instrumenata.

ZOIB je Zakon o osobnom identifikacijskom broju. **ZOO** je Zakon o obveznim odnosima.

ZPDD je Zakon o preuzimanju dioničkih društava.

ZTD je Zakon o trgovačkim društvima.

ZTK je Zakon o tržištu kapitala.

3. OPĆE ODREDBE

Usluge SKDD-a

Članak 1.

SKDD pruža sljedeće usluge: usluge depozitorija, usluge poravnanja i namire te ostale usluge.

U svrhu pružanja svojih usluga, SKDD donosi Uputu kojom se detaljnije uređuju pojedina pitanja uređena ovim Pravilima.

Prava i obveze vezane uz obavljanje pojedinih usluga uređuju se osim ovim Pravilima, Uputom, ugovorom o članstvu te drugim ugovorima sklopljenim između SKDD-a, njegovih članova i ostalih subjekata.

Članak 2.

SKDD pruža usluge na temelju sljedećih načela:

1. pružanje usluga SKDD-a u sigurnom radnom okruženju;
2. pravo svih podnositelja zahtjeva koji ispunjavaju propisane uvjete da postanu članovima SKDD-a;
3. ravnopravnost između pojedinih vrsta članova;
4. redovitost izvještavanja;
5. jasno određeni postupci koji se provode prema članovima koji postupaju protivno Pravilima i Uputi SKDD-a;
6. brzo i mirno rješavanje sporova između SKDD-a i članova te između članova SKDD-a.

4. PRAVILA ČLANSTVA

Sadržaj pravila članstva

Članak 3.

Pravila članstva sadrže odredbe koje se odnose na:

1. opće uvjete za primitak u članstvo;
2. postupak za primitak u članstvo;
3. prava i obveze članova i SKDD-a;
4. prestanak članstva;
5. mjere isključenja iz članstva ili suspenzije iz usluga;
6. tajnost podataka;
7. naknade;
8. odbore i komisije članova;
9. rješavanje sporova.

ČLANSTVO U SKDD-U

Članak 4.

Članstvom u SKDD-u omogućava se korištenje usluga koje SKDD nudi članovima. Postoje dvije vrste članova SKDD-a: članovi depozitorija i članovi sudionici.

Članovima SKDD-a mogu postati svi izdavatelji i drugi subjekti određeni ZTK-om koji udovoljavaju uvjetima za primitak u članstvo koje određuje SKDD.

Izdavatelji vrijednosnih papira mogu postati članovima depozitorija. Članovi depozitorija imaju pristup uslugama depozitorija koje uključuju i provođenje korporativnih akcija. Prava i obveze SKDD-a i članova depozitorija utvrđuju se Pravilima i Uputom te ugovorom o članstvu između SKDD-a i člana depozitorija.

Članovi sudionici imaju pristup uslugama depozitorija i uslugama poravnanja i namire. Prava i obveze SKDD-a i člana sudionika utvrđuju se Pravilima i Uputom te ugovorom o članstvu između SKDD-a i člana sudionika.

Obvezno i dobrovoljno članstvo za izdavatelje

Članak 5.

Članovima SKDD-a obvezno postaju:

1. izdavatelji dionica koji prije stupanja na snagu ZTK-a nisu izdali isprave o dionicama niti su ih izdali kao nematerijalizirane vrijednosne papire u sustavu SKDD-a.
2. izdavatelji koji izdaju ili nude vrijednosne papire javnom ponudom na području Republike Hrvatske (dalje: RH),
3. kreditne institucije i investicijska društva osnovana kao dionička društva,
4. izdavatelji vrijednosnih papira sa sjedištem u RH koji imaju namjeru uvrstiti iste na uređeno tržište,
5. i drugi izdavatelji kada je to propisano posebnim zakonom.

Izdavatelji koji nisu obavezni postati članovima SKDD-a, mogu postati članovima na vlastiti zahtjev, u skladu s Pravilima i Uputom SKDD-a.

Članovi sudionici

Članak 6.

Pravne osobe određene ZTK-om mogu postati članovima sudionicima na vlastiti zahtjev, u skladu s Pravilima i Uputom SKDD-a.

Izravni i neizravni članovi

Članak 7.

Izravni članovi su oni članovi koji imaju izravan pristup informacijskom sustavu SKDD-a.

Neizravni članovi su oni članovi koji nemaju izravan pristup informacijskom sustavu SKDD-a.

Članovi depozitorija mogu biti izravni članovi ili neizravni članovi SKDD-a.

Članovi sudionici su uvijek izravni članovi. Način na koji SKDD nudi usluge izravnom članu, različit je od načina na koji iste usluge nudi neizravnom članu. Oba načina pružanja usluga posebno su utvrđena Uputom SKDD-a.

UVJETI ZA PRIMITAK U ČLANSTVO

Opći uvjeti za članstvo

Članak 8.

Za stjecanje svojstva Člana SKDD-a, podnositelj zahtjeva mora ispunjavati sljedeće opće uvjete:

1. mora biti valjano registriran i/ili mora imati potrebne dozvole i odobrenja;
2. mora zadovoljavati organizacijske, tehničke i financijske uvjete koji su potrebni da bi mogao biti članom SKDD-a, a koji su određeni Uputom SKDD-a;
3. mora imati barem jednog radnika koji je osposobljen za rad sa sustavom SKDD-a prema vrsti usluga koje član koristi.

Izdavatelj koji je obavezan postati članom i koji ne udovoljava bilo kojem uvjetu navedenom u ovim Pravilima, mora udovoljiti tom uvjetu u roku od 30 dana od obavijesti SKDD-a.

Posebni uvjeti za člana depozitorija

Članak 9.

Registar vrijednosnih papira Izdavatelja mora udovoljavati uvjetima koje utvrđuje SKDD za prijenos tog registra u depozitorij SKDD-a.

Izdavatelj mora dostaviti potrebne podatke i isprave u skladu s Uputom SKDD-a.

Posebni uvjeti za člana sudionika

Članak 10.

Za stjecanje svojstva člana sudionika podnositelj zahtjeva mora:

1. imati odobrenje nadležnog tijela za obavljanje odgovarajućih investicijskih usluga i aktivnosti odnosno biti upisan u registar društava koji vodi HANFA;
2. imati račun za obavljanje poslova platnog prometa u banci;
3. imati mogućnost postati izravnim članom;
4. imati barem dva korisnika određena za rad sa sustavom SKDD-a za vrstu usluga koju član sudionik koristi.

Član sudionik čije transakcije se namiruju u sustavu ugovorne namire mora uplatiti odgovarajući doprinos u jamstveni fond u svoti i na način koji određuje SKDD u skladu s ovim Pravilima i Uputom SKDD-a.

Pravo SKDD-a da odstupi od uvjeta za članstvo

Članak 11.

SKDD može u određenim slučajevima odstupati od odredbi Pravila i Uputa ako smatra da su te odredbe nerazborit teret za podnositelja zahtjeva za primitak u članstvo, pri čemu takva odluka mora biti u interesu SKDD-a i njegovih članova, odnosno u interesu tržišta.

POSTUPAK ZA PRIMITAK U ČLANSTVO

Pokretanje postupka

Članak 12.

Postupak za primitak u članstvo pokreće se na inicijativu SKDD-a ili na inicijativu podnositelja zahtjeva koji želi postati članom.

Zahtjev za primitak u članstvo

Članak 13.

Podnositelj zahtjeva podnosi SKDD-u zahtjev za primitak u članstvo na obrascu SKDD-a. Zahtjevu se prilaže dokumentacija propisana Uputom SKDD-a.

Obrazac zahtjeva za primitak u članstvo te ostali pripadajući prilozi (nalozi, ugovor i dr.) dostupni su na internetskim stranicama SKDD-a.

U slučaju kada je članstvo obvezno, izdavatelj je dužan podnijeti zahtjev za primitak u članstvo na propisani način.

Postupanje po zahtjevu

Članak 14.

Ako je dostavljena dokumentacija nepotpuna ili neispravno popunjena, SKDD će u roku od 15 dana od primitka dokumentacije, izvijestiti podnositelja zahtjeva o nedostacima i pozvati ga da ih otkloni u roku od 30 dana od dostave obavijesti SKDD-a o nedostacima.

Odlučivanje o zahtjevu

Članak 15.

Odluku o zahtjevu za primitak u članstvo donosi Uprava SKDD-a.

SKDD je dužan donijeti odluku o zahtjevu za primitak u članstvo u roku od 15 dana od dana primitka urednog zahtjeva i svih potrebnih isprava.

SKDD može obaviti dodatne provjere ili zatražiti određene isprave od podnositelja zahtjeva ili od nadležnih tijela i institucija.

Članak 16.

SKDD može odgoditi donošenje odluke o primitku u članstvo do onog trenutka kada SKDD bude raspolagao s odgovarajućim osobljem, opremom, kapacitetima za obradu podataka ili drugim radnim mogućnostima za pružanje usluga novim članovima bez da se time ugrozi sposobnost SKDD-a za pružanje usluga postojećim članovima.

SKDD je obvezan poduzeti mjere za razvoj kapaciteta ili za izradu plana kojim se što prije omogućava jednak pristup tim kapacitetima.

Podnositelj zahtjeva čiji je primitak u članstvo odgođen na temelju ovih Pravila, bit će primljen u članstvo čim to dopuste mogućnosti SKDD-a i to po redoslijedu kojim je SKDD zaprimio zahtjev za primitak u članstvo.

Članak 17.

SKDD će odbiti primitak u članstvo onim podnositeljima zahtjeva koji ne ispunjavaju uvjete za članstvo.

Članak 18.

U odluci o primitku u članstvo treba navesti vrstu članstva u koju je podnositelj zahtjeva primljen, a time i usluge koje podnositelj zahtjeva ima pravo koristiti.

Članak 19.

Nakon donošenja odluke o primitku u članstvo, SKDD potpisuje ugovor o članstvu te je podnositelj zahtjeva s tim danom postao članom SKDD-a.

Članak 20.

Ugovor o članstvu te status povezan s tim ugovorom ne može se prenijeti niti ustupiti drugoj osobi niti pravnom slijedniku.

Popis članova

Članak 21.

SKDD vodi popis svojih članova.

Popis iz stavka 1. ovog članka uključuje vrstu članstva, datum stjecanja statusa člana, evidenciju izrečenih mjera suspenzije i druge podatke koji se odnose na status člana.

PRAVA I OBVEZE ČLANOVA I SKDD-a

Odgovornost

Članak 22.

U svrhu utvrđivanja odgovornosti člana prema ovim Pravilima, radnje ili propusti dužnosnika, radnika, agenata i zastupnika člana, bili namjerni ili nenamjerni, smatrat će se radnjama ili propustima člana.

U svrhu utvrđivanja odgovornosti SKDD-a prema ovim Pravilima, radnje ili propusti njenih radnika i zastupnika, bili namjerni ili nenamjerni, smatrat će se radnjama ili propustima SKDD-a.

Prihvatanje Pravila, Upute, Cjenika i drugih pravnih akata SKDD-a

Članak 23.

Stjecanjem statusa člana, član u cijelosti i neopozivo prihvaća odredbe Pravila, Upute, Cjenika i drugih pravnih akata SKDD-a te se obvezuje postupati u skladu s Pravilima, Uputom, Cjenikom i drugim pravnim aktima SKDD-a. Također, član u cijelosti i neopozivo prihvaća sve izmjene i dopune Pravila, Uputa, Cjenika i drugih pravnih akata SKDD-a te se obvezuje da će postupati u skladu s navedenim izmjenama i dopunama.

Član je obvezan u njegovim pravnim odnosima s drugim članovima SKDD-a te u njegovim pravnim odnosima s njegovim klijentima koji se odnose na usluge SKDD-a, u cijelosti i neopozivo ugovarati i primjenjivati odredbe Pravila, Uputa, Cjenika i drugih pravnih akata SKDD-a iz stavka 1. ovog članka.

Promjena okolnosti koje se odnose na člana

Članak 24.

Član je dužan bez odgode obavijestiti SKDD o svim korporativnim akcijama i statusnim promjenama, odnosno o promjenama okolnosti koje mogu utjecati na njegov status člana, ili na status ili obilježja vrijednosnog papira te ostvarivanje prava iz vrijednosnog papira kojega je izdavatelj, kao i na njegovu sposobnost ispunjavanja članskih obveza.

Ispunjenje obveza

Članak 25.

Član je obvezan uredno i pravovremeno podmirivati financijske i druge obveze prema SKDD-u i članovima SKDD-a, na način i u rokovima određenim Pravilima i Uputom SKDD-a.

SKDD je obvezan uredno i pravovremeno podmirivati financijske i druge obveze prema članovima, na način i u rokovima određenim Pravilima i Uputom SKDD-a.

SKDD ni na koji način nije odgovoran za radnje ili propuste stranog depozitorija ili njegovih članova, kao ni za štetu koja nastane zbog takvih radnji ili propusta.

SKDD ni na koji način nije odgovoran za propust člana da ispuni svoje obveze u skladu s uvjetima koji su prethodno ugovoreni između ugovornih strana iz transakcije koja se namiruje u postupku pojedinačne namire i namire zamjenom vrijednosnih papira.

Članak 26.

SKDD prihvaća odgovornost za svoje radnje koje se odnose na upis naloga ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa i članova, a koji su dani na način i u rokovima određenim Pravilima i Uputom SKDD-a te prihvaća odgovornost za zaštitu cjelovitosti i sigurnosti podataka koji su sadržani na računima vrijednosnih papira. Ni u kojem slučaju SKDD ne odgovara za radnje članova koje se odnose na upise naloga ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa te ne odgovara za nadzor uporabe i poslovanja sa skrbničkim računima, niti za međusobne odnose između članova i njihovih stranaka-nalagodavatelja.

Obeštećenje

Članak 27.

Članovi snose punu odgovornost prema klijentima koje zastupaju, a dužni su i SKDD-u naknaditi eventualnu štetu, odnosno preuzeti odgovornost te ekskulpirati SKDD i osloboditi ga od svake odgovornosti i pravnih zahtjeva bilo kojeg oblika, koje postave njihovi klijenti ili bilo koje treće osobe zbog protupravnih radnji, nemara ili neispunjenja obveza člana prema klijentu, uključujući slučajeve kada član nepravilno ili neovlašteno koristi poziciju koja je s njim registrirana.

Oslanjanje na podatke koje daje tržišni operater i članovi sudionici

Članak 28.

SKDD se u svakom pogledu ima pravo pouzdati u podatke sadržane u transakcijama koje mu dostave tržišni operater i članovi sudionici te ne odgovara za štetu koja nastane zbog takvog pouzdanja.

Članak 29.

SKDD u svakom pogledu ima pravo pouzdati se u podatke sadržane u ugovornim preknjižbama i prekograničnim transakcijama te ne odgovara za štetu koja nastane zbog takvog pouzdanja.

Članak 30.

SKDD ni na koji način ne odgovara zbog propusta platnog prometa, odnosno za neispravno i nepravovremeno postupanje po nalogima za plaćanje člana ili SKDD-a.

Članak 31.

SKDD ni u kojem slučaju ne odgovara za štetu osim one koja je navedena u članku 26. ovih Pravila.

Zakonski zahtjevi

Članak 32.

Neovisno o odredbama Pravila, Uputa ili drugih pravnih akata SKDD-a, SKDD nije dužan provesti bilo kakvu transakciju ili poduzeti bilo koju drugu radnju po nalogu člana ili vlasnika/nositelja računa, ako bi time postupio protivno zakonu ili drugom važećem, na zakonu utemeljenom propisu, odnosno odluci suda ili zakonitoj odluci drugog nadležnog tijela.

Viša sila

Članak 33.

SKDD ne odgovara zbog svog propusta ili kašnjenja u pružanju bilo kojih usluga ili u ispunjenju naloga koji se odnose na bilo koji vrijednosni papir, ako je takav propust ili kašnjenje nastalo zbog elementarne nepogode, sabotaže, radnog spora, mehaničkog kvara, kvara računala ili sustava, prekida napajanja, odluke državnog tijela ili drugih uzroka koji su izvan razborite kontrole SKDD-a.

Prijeboj

Članak 34.

SKDD ima pravo na prijeboj dospjelih potraživanja člana prema SKDD-u s dospjelim potraživanjima SKDD-a prema članu.

Izobrazba za rad sa sustavom

Članak 35.

SKDD je dužan redovito nuditi programe izobrazbe za radnike članova SKDD-a koji rade sa sustavom SKDD-a.

SKDD ima pravo zaračunati, u skladu s Cjenikom SKDD-a (u daljnjem tekstu: Cjenik), naknadu članovima za pohađanje ovih programa izobrazbe.

Po završetku programa izobrazbe iz stavka 1. ovog članka, SKDD mora svim polaznicima izdati potvrdu o završetku programa izobrazbe.

Pristup informacijskom sustavu

Članak 36.

Član koji ima izravan pristup informacijskom sustavu SKDD-a dužan je postupati u skladu s Glavom desetom Upute SKDD-a kojom se utvrđuje nabava, ugradnja i korištenje računalne i komunikacijske opreme za pristup informacijskom sustavu SKDD-a, uključujući uporabu programske podrške koju osigurava SKDD.

Član je dužan pridržavati se svih mjera sigurnosti za pristup sustavu i zaštitu podataka od neovlaštenog korištenja, kao i mjera sigurnosti određenih Glavom desetom Upute SKDD-a koja uređuje zaštitu podataka koji se prenose putem komunikacijske mreže.

Član je dužan osigurati redovito informiranje svih svojih radnika o propisanim mjerama sigurnosti, korištenju računalne i komunikacijske opreme za pristup informacijskom sustavu SKDD-a i kapaciteta programske podrške koje osigurava SKDD.

Član odgovara za radnje svojih radnika izvršene protivno odredbama ovih Pravila i/ili Upute.

Član je dužan dostaviti SKDD-u popis svojih radnika koji su ovlašteni za pristup informacijskom sustavu SKDD-a i osigurati da je najmanje jedan od ovlaštenih radnika u radno vrijeme SKDD-a nazočan u poslovnim prostorijama Člana.

Članak 37.

Član koji ima izravan pristup informacijskom sustavu SKDD-a dužan je pri korištenju sustava postupati u skladu s Pravilima, Uputom SKDD-a i korisničkim uputama za rad sa sustavom.

Izvještaji

Članak 38.

SKDD otprema članovima razne izvještaje na način i u rokovima propisanim Uputom SKDD-a.

Član je dužan provjeriti točnost i potpunost svih izvještaja koje prima od SKDD-a te mora bez odgode obavijestiti SKDD ako nije primio izvještaj ili ako osporava točnost ili potpunost izvještaja.

Ako član ne ospori točnost i potpunost izvještaja u roku od jednog radnog dana od trenutka kad mu je izvještaj učinjen dostupnim, smatra se da je član potvrdio točnost i potpunost izvještaja te da se odrekao svojih prava osporavanja grešaka ili nedostataka izvještaja.

PRESTANAK ČLANSTVA TE ISKLJUČENJE IZ ČLANSTVA I SUSPENZIJA IZ USLUGA

Prestanak članstva

Članak 39.

Članstvo u SKDD-u može prestati na dva načina:

1. u skladu s odredbama o prestanku, sadržanim u ugovoru o članstvu sklopljenim između člana i SKDD-a (sporazumni raskid, odnosno otkaz ugovora), ali samo ako je članstvo dobrovoljno ili
2. po sili zakona, odnosno na temelju odluke SKDD-a uslijed promjene okolnosti koje se odnose na člana, a takve su prirode da član više trajno ne ispunjava uvjete za članstvo (npr. brisanje društva iz registra; preoblikovanje izdavatelja koji je dioničko društvo u d.o.o. itd.).

Prestanak statusa člana znači prestanak korištenja usluga koje su utvrđene ugovorom o članstvu.

Obveze koje postoje u trenutku prestanka članstva, moraju se ispuniti u skladu s Pravilima i Uputom SKDD-a.

Isključenje iz članstva i suspenzija iz usluga

Članak 40.

Uprava SKDD-a može donijeti odluku o isključenju člana, kao trajnu mjeru ili pak o suspenziji člana, kao privremeni prestanak pružanja svih ili samo nekih usluga članu, a zbog jednog ili više od sljedećih razloga:

1. ako član više ne ispunjava uvjete za članstvo (npr. prestankom važenja odobrenja koje je izdala HANFA; odluka stečajnog vijeća o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka u skladu sa Stečajnim zakonom, itd.);
2. u slučaju otvaranja postupka stečaja ili pokretanja likvidacije nad članom sudionikom;
3. ako član sudionik ne ispravi propust u ispunjenju novčane obveze, na način i u svoti koje je odredio SKDD u skladu s Pravilima, Uputom i drugim pravnim aktima SKDD-a (npr. ako član sudionik ne podmiri svoju novčanu obvezu najkasnije jedan radni dan nakon predviđenog datuma namire u skladu s Uputom ili ako ne izvrši uplatu izračunate svote doprinosa u jamstveni fond itd.);
4. ako član sudionik ne ispravi propust u ispunjenju svoje obveze koja se odnosi na predaju vrijednosnih papira na način određen Pravilima, Uputom i drugim aktima SKDD-a (npr. ako član sudionik niti treći radni dan nakon predviđenog datuma namire ne pokrije dugovnu poziciju na svom obračunskom računu vrijednosnih papira za ugovornu namiru u skladu s Uputom, itd.);
5. ako kod člana nastupe financijske, upravljačke ili statusno-organizacijske teškoće takve prirode za koje se može opravdano očekivati da će utjecati na ispunjenje njegovih obveza ili da će znatnije štetiti poslovanju SKDD-a ili ostalim njegovim članovima (npr. zbog nesposobnosti za plaćanje ili prezaduženosti člana, odnosno uslijed donošenja rješenja o otvaranju prethodnog postupka nad članom, u skladu sa Stečajnim zakonom; zbog spora oko sastava uprave odnosno osoba ovlaštenih za zastupanje člana, itd.);
6. ako član ne ispunjava obvezu obavještanja SKDD-a o okolnostima iz čl. 24. Pravila;
7. ako član sudionik ne izvrši pravovremeno uplatu doprinosa u Fond za zaštitu ulagatelja;
8. ako SKDD zaprimi rješenje Hanfe da je nastupila nemogućnost ispunjavanja obveza člana sudionika prema klijentima te je slijedom toga potrebno započeti postupak obeštećenja klijenata;
9. ako SKDD razborito smatra da se član prijevarno ili neodgovorno ponaša, da se lažno predstavlja SKDD-u ili da je uzrokovao bitne greške ili zakašnjenja koja su štetna za poslovanje SKDD-a, odnosno da je član prenio netočne ili nezakonite podatke iz knjige dionica ili drugog registra u depozitorij, a odbija poduzeti što je u njegovoj mogućnosti da se takvo stanje ispravi odnosno uskladi sa zakonom, a osobito ako je stanje prenijetih, odnosno u depozitoriju upisanih podataka predmetom sudskog spora.

Članak 41.

Odluku o isključenju ili o suspenziji člana donosi Uprava SKDD-a, ovisno o razlogu, težini, utjecaju na poslovanje SKDD-a, drugih članova, ulagatelja i tržišta kapitala u cjelini. Odluka mora biti obrazložena.

Ako je osnova za donošenje odluke o isključenju ili suspenziji, odluka Hanfe - odluka mora biti izvršna.

Odluka o isključenju iz članstva je trajne naravi, dok se suspenzija od svih ili nekih usluga izriče u unaprijed utvrđenom vremenskom roku ne duljem od 12 mjeseci, pri čemu se prestanak suspenzije može uvjetovati i prestankom postojanja okolnosti koje su dovele do suspenzije člana.

Sva prava i obveze koje su za člana nastale prije suspenzije ili isključenja, član i SKDD moraju ispuniti u skladu s Pravilima i Uputom SKDD-a. Nepovratni su iznosi naknada i troškova koje je član uplatio SKDD-u, a pokrivaju i razdoblje u kojem je član suspendiran.

Za vrijeme trajanja suspenzije, član je obavezan i nadalje snositi troškove koji se odnose na usluge pristupa sustavu, a fiksni su i neovisni o stvarnoj aktivnosti člana te mora održavati minimalni iznos doprinosa u jamstveni fond ako je u trenutku suspenzije imao pristup uslugama ugovorne namire.

Nakon isključenja, izdavatelj je dužan preuzeti daljnje vođenje knjige dionica/registra Izdavatelja. Po prestanku razloga za isključenje, izdavatelj koji je obavezan biti članom depozitorija, dužan je bez odgode podnijeti zahtjev za primitak u članstvo u skladu s Uputom SKDD-a.

Članak 42.

U odluci o isključenju ili o suspenziji SKDD može naložiti članu plaćanje naknada i/ili kazni u iznosu određenom Cjenikom.

SKDD može naložiti plaćanje naknade/kazne u skladu s Cjenikom ili Uputom SKDD-a i kada povreda koju je počinio član nije razlog za suspenziju ili isključenje.

Pravo člana na očitovanje

Članak 43.

Prije donošenja odluke o isključenju člana, SKDD može omogućiti članu da se očituje o činjenicama i okolnostima koje SKDD smatra osnovom za isključenje člana.

Neizvršene obveze

Članak 44.

Obveze člana prema SKDD-u ili prema drugim članovima koje nisu ispunjene, ne prestaju isključenjem, suspenzijom ili prestankom članstva.

U slučaju isključenja, suspenzije ili prestanka članstva, kada član ne može ili ne želi ispuniti preostale obveze iz ugovorne namire, SKDD će primijeniti redovne postupke za slučaj neispunjenja vezane za prisilnu kupnju i prisilnu prodaju vrijednosnih papira u svrhu namire ovih obveza.

U slučaju isključenja, suspenzije ili prestanka članstva, kada član ne može ili ne želi ispuniti preostale obveze iz pojedinačne namire ili namire zamjenom vrijednosnih papira, SKDD će, u suradnji s članovima koji su druge ugovorne strane isključenog člana, pokušati doći do zadovoljavajućeg rješenja za ispunjenje tih obveza.

SKDD će bez odgode obavijestiti sve članove na koje se odnose obveze iz stavka 2. ili 3. ovoga članka o isključenju, suspenziji ili prestanku članstva.

Izvještavanje

Članak 45.

SKDD će o prestanku članstva, isključenju ili suspenziji izvijestiti sve izravne članove, Hanfu i tržište. Neizravne članove izvještava preko službenih internetskih stranica SKDD-a.

TAJNOST PODATAKA

Obveze SKDD-a

Članak 46.

Radnici SKDD-a te članovi Uprave i Nadzornog odbora SKDD-a dužni su čuvati tajnost podataka za koje saznaju pri obnašanju svojih poslova i zadaća.

Podaci koji su zakonom propisani kao poslovna tajna dostupni su određenim osobama (izdavatelju, vlasniku/nositelju računa nematerijaliziranih vrijednosnih papira, ostalim imateljima vrijednosnog papira, javnosti i preuzimatelju u postupku preuzimanja) i institucijama na način i pod uvjetima utvrđenima ZTK-om, a u skladu s Uputom SKDD-a.

SKDD će bez prethodnog pitanja učiniti dostupnim svojim članovima, drugim osobama ili javnosti, bez ili uz naplatu, bez prava članova ili drugih osoba na naplatu ili utjecaj na način i opseg dostave podataka, opće podatke koji se odnose na članove, vrijednosni papir i korporativne akcije društva.

Obveza čuvanja tajnosti obvezuje radnike i članove Uprave i Nadzornog odbora SKDD-a još šest mjeseci nakon prestanka radnog odnosa odnosno obnašanja dužnosti.

Obveze članova

Članak 47.

Obveza čuvanja tajnosti podataka iz članka 46. ovih Pravila obvezuje i svakog člana SKDD-a koji u obavljanju svoje djelatnosti sazna za navedene podatke.

Nepristranost

Članak 48.

Radnici SKDD-a te članovi Uprave i Nadzornog odbora SKDD-a ne smiju davati mišljenja ili savjete o trgovanju vrijednosnim papirima, ulaganju u vrijednosne papire, povoljnosti kupnje ili prodaje vrijednosnih papira, niti preporuke o osobama ovlaštenim za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima.

Oslobođenje od obveze čuvanja tajnosti podataka

Članak 49.

Radnike SKDD-a, članove Uprave i Nadzornog odbora SKDD-a, kao i radnike i članove Uprave i Nadzornog odbora SKDD-a, kojima je prestao radni odnos odnosno obnašanje dužnosti, ne obvezuje dužnost čuvanja tajnosti podataka iz članka 46. ovih Pravila:

1. ako su podaci opće poznati ili su inače dostupni javnosti;
2. ako se podaci iznose u statističkom, zbirnom ili u obliku kojim se ne obznanjuje identitet ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa ili članova;
3. ako se podaci daju na zahtjev pravosudnog tijela ili tijela državne uprave u okviru njihovih ovlaštenja u skladu s odredbama posebnog zakona;
4. ako se podaci daju za potrebe donošenja odluke u postupku prestanka članstva, isključenja iz članstva ili suspenzije iz usluga, koji se vodi u skladu s odredbama ovih Pravila ili u postupku pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, u skladu sa zakonom.

Redovitost informiranja

Članak 50.

Uprava SKDD-a dužna je barem jednom godišnje informirati osobe iz članka 46. ovih Pravila o njihovim obvezama glede čuvanja tajnosti podataka.

NAKNADE I KAZNE

Članak 51.

Naknade za pružanje usluga SKDD-a utvrđuju se Cjenikom, koji se objavljuje i koji odobrava HANFA.

Cjenikom se utvrđuju metoda i formula za izračun svake naknade.

Kazne za povredu Pravila i Uputa se utvrđuju Cjenikom u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

Cjenikom se određuju način i rokovi ispostavljanja računa radi plaćanja naknada i kazni, kao i način i rokovi plaćanja istih.

U slučaju kada naknade i kazne nisu plaćene u roku, SKDD ih može naplatiti putem sustava poravnjanja i namire.

SAVJETODAVNI ODBORI I KOMISIJE ČLANOVA

Članak 52.

Članovi mogu osnivati savjetodavne odbore i komisije koji surađuju s SKDD-om po pitanju usluga koje SKDD pruža članovima.

RJEŠAVANJE SPOROVA

Sporovi između SKDD-a i članova

Članak 53.

Svi sporovi koji nastanu između člana i SKDD-a nastojat će se riješiti mirnim putem, i to pregovorima ili provođenjem postupka mirenja po pravilima o kojima se strane u sporu dogovore.

Ako jedna ili obje strane u sporu ne žele mirenje, ili odustanu od postupka mirenja, ili ako mirenje ne uspije, za rješavanje svih sporova između članova i SKDD-a nadležan je Trgovački sud u Zagrebu.

Sporovi između članova

Članak 54.

U slučaju pokretanja sudskog ili arbitražnog postupka radi rješavanja međusobnih sporova između članova, član koji je pokrenuo postupak dužan je o tome bez odgode obavijestiti SKDD.

Član je odmah dužan izvijestiti SKDD o svakom sudskom postupku koji je pokrenuo ili koji se protiv njega vodi, a koji je od utjecaja ili može biti od utjecaja na korporativnu akciju koju on provodi ili koja se nad njim ili njegovim vrijednosnim papirima provodi, ili od utjecaja na njegovu statusnu - organizacijsku promjenu, ili na njegovu strukturu imatelja vrijednosnih papira, odnosno na popis imatelja prava po vrijednosnim papirima kojih je izdavatelj.

5. PRAVILA ZA USLUGE DEPOZITORIJA

OPĆE ODREDBE

Članak 55.

Depozitorij je registar u kojem se pohranjuju i vode:

1. podaci o izdavateljima vrijednosnih papira;
2. podaci o vrijednosnim papirima izdavatelja;
3. podaci o imateljima vrijednosnih papira;
4. podaci o članovima sudionicima;
5. podaci o pozicijama, koji uključuju oznaku i količinu vrijednosnih papira, jesu li pozicije otplaćene ili neotplaćene na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća i Zakona o privatizaciji, prava trećih osoba koja proizlaze iz tereta na pozicijama te druge činjenice važne za pravni promet vrijednosnim papirima;
6. podaci o vrijednosnim papirima izdanim u obliku isprave koji nisu predani izdavatelju u provedenom postupku dematerijalizacije;
7. Međunarodni jedinstveni identifikacijski broj (ISIN) vrijednosnog papira;
8. drugi podaci vezani uz vrijednosne papire;

9. podaci o financijskim instrumentima u materijaliziranom obliku koji su u zbirnoj pohrani.

Pozicije

Članak 56.

Vrijednosni papiri vode se kao pozicije na računima vrijednosnih papira.

Pozicijom se određuje količina, vrsta i rod vrijednosnih papira te prava i obveze, odnosno ovlaštenja i ograničenja koja proizlaze iz istih, uključivši založno pravo i fiducij.

Pozicije se razlikuju po vrsti, statusu otplate, registraciji i vrijednosnom papiru. Način na koji se određena vrsta pozicije može koristiti te svrha u koju se može koristiti, opisani su ovim Pravilima i Uputom SKDD-a.

ČLANOVI I USLUGE

Članovi depozitorija

Članak 57.

SKDD pruža sljedeće usluge izdavateljima kao članovima depozitorija u okviru usluga depozitorija:

1. otvaranje računa vrijednosnih papira za izdavatelja na kojem se vode vlastiti vrijednosni papiri izdavatelja (trezorski račun);
2. otvaranje računa vrijednosnih papira za izdavatelja na kojem se vode pozicije za vrijednosne papire kojih je imatelj, a ne radi se o vlastitim vrijednosnim papirima izdavatelja;
3. vođenje pozicija na računima vrijednosnih papira za ukupnu količinu nematerijaliziranih vrijednosnih papira koji se vode u depozitoriju, a koje je izdao izdavatelj;
4. vođenje evidencije o vrijednosnim papirima koje je izdao izdavatelj u obliku isprava koje glase na ime ili na donositelja, a koje još nisu dematerijalizirane;
5. vođenje evidencije o vrijednosnim papirima u zbirnoj pohrani;
6. upis promjena na pozicijama za prihvatljive vrijednosne papire na temelju namire transakcija s tržišta sklopljenih između članova;
7. upis promjena na pozicijama za prihvatljive vrijednosne papire na temelju namire transakcija izvan tržišta;
8. upis promjena na pozicijama za vrijednosne papire koji se vode u depozitoriju koje nisu posljedica postupka namire između članova;
9. upis promjena podataka o vlasnicima/nositeljima računa;
10. vođenje podataka o povijesti transakcija za sve promjene na pozicijama;
11. uspoređivanje i usklađivanje između podataka upisanih u depozitorij i onih koje je dostavio član;
12. redovito izvještavanje članova o vlasnicima/nositeljima računa i s njima povezanim pozicijama na način i u rokovima određenim Uputom SKDD-a;
13. izvještavanje ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa koji su imali promjene na svojim pozicijama tijekom mjeseca;

14. godišnje izvještavanje svih vlasnika/nositelja računa - domaćih pravnih osoba (neovisno o nastalim promjenama u proteklih 12 mjeseci);
15. provođenje korporativnih akcija u skladu sa zakonom, Pravilima i Uputom SKDD-a te odlukama i nalogima izdavatelja;
16. dodjeljivanje Međunarodnog jedinstvenog identifikacijskog broja (ISIN) vrijednosnim papirima izdavatelja u skladu sa standardima koje određuje ANNA;
17. dodjeljivanje CFI oznake vrijednosnim papirima prema Međunarodnoj klasifikaciji financijskih instrumenata;
18. druge usluge u skladu s odredbama Pravila i Upute.

Usluge navedene u stavku 1. ovog članka smatraju se redovitim uslugama koje SKDD pruža članovima depozitorija. Na zahtjev člana depozitorija i uz plaćanje dodatne naknade, SKDD može članu depozitorija pružati i usluge izvan okvira redovitih usluga.

Članovi sudionici

Članak 58.

SKDD pruža sljedeće usluge članovima sudionicima u skladu s vrstom članstva i pristupa uslugama koje koristi član sudionik:

1. otvaranje jednog ili više računa vrijednosnih papira na kojem se vode pozicije vrijednosnih papira člana sudionika te pozicije za treće osobe za čije vrijednosne papire član skrbi ili kojima upravlja;
2. uvid u podatke o vlasnicima/nositeljima računa koji su registrirali svoje pozicije s članom sudionikom;
3. uvid u pozicije koje se vode na računima vrijednosnih papira, a koje je ulagatelj odnosno vlasnik/nositelj računa registrirao s članom sudionikom;
4. prijenos pozicija u korist ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa u slučaju kada prijenos ne nastaje na temelju postupka namire između članova kako je utvrđeno u Glavi petoj ovih Pravila i u slučaju kada je ulagatelj odnosno vlasnik/nositelj računa poziciju registrirao s članom sudionikom;
5. druge usluge u skladu s odredbama Pravila i Upute.

VRIJEDNOSNI PAPIRI

Članak 59.

Usluge koje SKDD pruža za pojedine vrijednosne papire utvrđuju se ugovorom između člana depozitorija i SKDD-a, kao i Pravilima i Uputom SKDD-a, sve u skladu sa zakonom.

Prihvatanje vrijednosnog papira u depozitorij

Članak 60.

Vrijednosni papiri prihvatljivi su za upis i vođenje u depozitoriju kao nematerijalizirani vrijednosni papiri, ako ispunjavaju sljedeće uvjete:

1. vrijednosni papiri moraju biti izdani u skladu sa zakonom i statutom ili odlukom izdavatelja;
2. vrijednosni papiri istog roda daju imateljima vrijednosnih papira ista prava;

3. vrijednosni papiri nisu izdani u obliku isprava ili izdavatelj pristaje dematerijalizirati sve isprave koje su mu predane u skladu s Uputom SKDD-a, ili se vrijednosni papiri vode u obliku elektroničkih zapisa u stranom depozitoriju;
4. vrijednosni papiri se mogu voditi u obliku elektroničkih zapisa u središnjoj bazi podataka.

Dionice su prihvatljive za upis i vođenje u depozitoriju ako su izdane kao dionice s nominalnim iznosom koji je jednak ili veći od zakonom utvrđenog iznosa, ili kao dionice bez nominalnog iznosa koje se određuju brojem (količinom) pri čemu iznos temeljnog kapitala koji otpada na jednu dionicu ne može biti manji od zakonom utvrđenog iznosa. Dionice bez nominalnog iznosa sudjeluju u temeljnom kapitalu društva u jednakim dijelovima.

Kada se u depozitoriju provodi upis, preknjižba ili akcija na temelju bilo kojeg akta SKDD-a (Pravila, Uputa, Cjenik i dr.), ona se u slučaju dionica bez nominalnog iznosa odnosi na broj dionica na poziciji odnosno na dio temeljnog kapitala koji se odnosi na te dionice.

Izdavatelji koji su obvezni biti članovima depozitorija moraju bez odgode osigurati da su njihovi vrijednosni papiri prihvatljivi za upis i vođenje u depozitoriju.

Vrijednosne papire izdane u nematerijaliziranom obliku, izdavatelj nakon upisa u depozitorij ne može materijalizirati.

ZBIRNA POHRANA VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Članak 61.

Vrijednosne papire u materijaliziranom obliku SKDD može primiti u zbirnu pohranu ako isti ispunjavaju sljedeće uvjete:

1. vrijednosni papiri moraju biti izdani u skladu sa zakonom i statutom ili odlukom izdavatelja;
2. vrijednosni papiri istog roda daju imateljima vrijednosnih papira ista prava;
3. vrijednosni papiri su izdani u obliku isprava koje u zbirnu pohranu predaje njihov zakoniti imatelj ili izdavatelj;
4. vrijednosni papiri moraju biti izdani na ime;
5. na vrijednosnim papirima ne postoje upisana prava i zabilježbe u korist trećih, a koja SKDD ne vodi ubilježene u depozitoriju;
6. vrijednosni papiri iste vrste istog izdavatelja nisu uključeni u usluge SKDD-a u nematerijaliziranom obliku;
7. za izdavatelja ne postoji zakonska obveza dematerijalizacije vrijednosnih papira;
8. izdavatelj je suglasan s predajom vrijednosnih papira u zbirnu pohranu, te se obvezao snositi troškove iste.

Primitkom u zbirnu pohranu, vrijednosni papiri zamjenjivi su bez ograničenja s vrijednosnim papirima istoga izdavatelja unutar iste vrste i istog roda te pri povlačenju istih iz zbirne pohrane njihov zakoniti imatelj ne može potraživati pojedinačno određene vrijednosne papire.

Ako je riječ o vrijednosnim papirima na ime, tada ih njihov imatelj prilikom predaje u zbirnu pohranu mora indosirati na SKDD, a SKDD ih prilikom povlačenja iz zbirne pohrane mora indosirati na ime zakonitog imatelja.

Povlačenje vrijednosnih papira iz zbirne pohrane moguće je samo uz suglasnost svih imatelja predmetnih vrijednosnih papira koji su pohranjeni u zbirnoj pohrani u SKDD-u.

Članak 62.

Vrijednosni papiri u zbirnoj pohrani vode se na računima vrijednosnih papira njihovih zakonitih imatelja u depozitoriju te se na iste na odgovarajući način primjenjuju odredbe Pravila i Uputa SKDD-a.

RAČUNI VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Otvaranje računa vrijednosnih papira

Članak 63.

Računi vrijednosnih papira otvaraju se u postupku prijenosa podataka iz registra vrijednosnih papira izdavatelja u depozitorij SKDD-a, kod preknjižbe vrijednosnih papira, zasnivanja tereta na istima, provedbe korporativnih akcija, odnosno na zahtjev domaćih ili stranih pravnih ili fizičkih osoba ili drugih subjekata na način propisan Uputom SKDD-a.

Upisom novog ulagatelja u depozitorij, SKDD otvara osnovni račun vrijednosnih papira koji glasi na njegovo ime odnosno tvrtku.

Članu depozitorija prilikom primitka u članstvo, pored osnovnog, otvara se i trezorski račun na kojem su ubilježeni isključivo vrijednosni papiri kojih je taj član izdavatelj, a ujedno i imatelj.

Skrbnici koji imaju status članova sudionika mogu izravno upisati skrbnički račun vrijednosnih papira na kojem se vode vrijednosni papiri nalogodavca. Skrbnički račun može biti skrbnički račun na ime, skrbnički račun pod zaporkom ili zbirni račun. Skrbnici vode podatke o identitetu nalogodavca. Imatelj vrijednosnih papira na skrbničkom računu nikada nije skrbnik, već ulagatelj za čiji račun skrbi nad vrijednosnim papirima te isti ne ulaze u imovinu skrbnika.

Pozicije ubilježene na skrbničkom računu uvijek su registrirane sa skrbnikom čiji je taj račun. Skrbnik u vrijeme otvaranja računa određuje radi li se o računu na ime, računu pod zaporkom ili zbirnom računu. Skrbnik je odgovoran za točnost podataka koji su potrebni za određivanje imatelja vrijednosnih papira ubilješanih na skrbničkom računu. Skrbnik može otvoriti samo jedan skrbnički račun na ime za istog ulagatelja, samo jedan račun pod istom zaporkom i samo jedan zbirni račun pod istim imenom/nazivom.

Račun portfelja nalogodavcu otvara član sudionik koji ima odgovarajuće odobrenje nadležnog tijela, na ime nalogodavca s kojim je sklopio ugovor o upravljanju portfeljem vrijednosnih papira. Vrijednosni papiri kojima član sudionik upravlja na temelju ugovora o upravljanju portfeljem, moraju se voditi isključivo na računu portfelja. Pozicije na računu portfelja su registrirane s članom sudionikom koji je otvorio račun. Račun portfelja ne može se otvoriti na ime više ulagatelja (npr. ako su nalogodavatelji suovlaštenici). Jedan ulagatelj može imati otvoren samo jedan račun portfelja s istim članom sudionikom.

Račun vrijednosnih papira može biti zajednički za više osoba koje su suovlaštenici. Na zajedničkom računu specificiraju se udjeli suovlaštenika računa. Samo jedan suovlaštenik,

koji je ujedno i nositelj računa, ima pravo raspolaganja i obavljanja transakcija po zajedničkom računu, uz pisanu suglasnost ostalih suovlaštenika, odnosno u skladu s odgovarajućom odlukom suda.

Zastupnički račun je račun koji otvara SKDD na temelju odredbi i pravnih akata o zakonskom zastupniku, kada je imatelj osoba kojoj je ograničena ili oduzeta poslovna sposobnost i u drugim odgovarajućim slučajevima.

Zastupnički račun SKDD će otvoriti i na temelju ovjerene punomoći kojom imatelj vrijednosnih papira povjerava upravljanje i raspolaganje svojim vrijednosnim papirima te ostvarenje svih prava iz vrijednosnih papira trećoj osobi – zastupniku/punomoćniku.

Društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima mogu na temelju ugovora o upravljanju fondom, odnosno na temelju rješenja Hanfe, otvoriti zastupnički račun na kojem vode vrijednosne papire fonda kojim upravljaju.

Za potrebe provođenja korporativnih akcija, SKDD će povjereniku ili članu sudioniku na temelju ugovora ili punomoći, otvoriti zastupnički račun za imatelje vrijednosnih papira koji sudjeluju u korporativnoj akciji.

Imatelj vrijednosnih papira na zastupničkom računu uvijek je zastupana osoba. Zastupnički račun ne može se otvoriti za zajednički račun, niti se zajednički račun može otvoriti za zastupnički račun.

Članovima sudionicima SKDD otvara obračunski račun vrijednosnih papira koji služi isključivo u svrhu namire transakcija razvrstanih u postupak ugovorne namire.

SKDD na temelju ugovora o povjereništvu može pod uvjetima i na način određen ugovorom otvoriti račun kojeg je nositelj SKDD, a na kojem vodi vrijednosne papire u ime i za račun osobe/osoba određenih ugovorom o povjereništvu.

U slučaju potrebe, SKDD može ulagatelju koji ima otvoren osnovni račun otvoriti i račune vrijednosnih papira za ostale namjene (računi matematičke pričuve, računi obrta, slobodnih zanimanja i sl.). Opravdanost zahtjeva za otvaranje ovakvog računa ocjenjuje SKDD.

Registrirane pozicije

Članak 64.

Unutar svakog računa vrijednosnih papira, ulagatelj odnosno vlasnik/nositelj računa može registrirati pozicije s članom depozitorija koji je izdavatelj predmetnih vrijednosnih papira ili s članovima sudionicima, osim u slučaju skrbničkih računa i računa portfelja, gdje su pozicije registrirane u skladu s člankom 63. ovih Pravila.

Pozicija može istovremeno biti registrirana samo s jednim članom.

Pozicije na računu ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa registrirane s članom sudionikom ne pripadaju tom članu sudioniku, ne čine dio njegove imovine, ne ulaze u njegovu likvidacijsku ili stečajnu masu i ne mogu se koristiti za ispunjenje njegovih obveza prema SKDD-u, drugim članovima ili bilo kojoj trećoj osobi.

Registraciju pozicija s članom sudionikom mora potvrditi ulagatelj odnosno vlasnik/nositelj računa na način i u rokovima propisanim Uputom SKDD-a.

Kada je pozicija registrirana s članom koji je izdavatelj, smatra se da ulagatelj odnosno vlasnik/nositelj računa samostalno upravlja svojom pozicijom.

Zatvaranje računa vrijednosnih papira

Članak 65.

SKDD može zatvoriti račun vrijednosnih papira na zahtjev ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa. SKDD će zatvoriti račun vrijednosnih papira u slučaju prestanka postojanja pravne osobe (npr. zaključen stečaj, likvidacija, statusna promjena ili druga činjenica koja dovodi do brisanja pravne osobe u sudskom ili drugom registru) i u slučaju smrti fizičke osobe, u pravilu na temelju vjerodostojnih dokumenata podnesenih SKDD-u u izvorniku ili ovjerenoj fotokopiji, kao i iz drugih opravdanih razloga. Račun nije moguće zatvoriti dok su na njemu ubilježeni vrijednosni papiri, niti dok račun sudjeluje u nekom pravnom poslu (založno pravo, fiducij i sl.).

SKDD će zatvoriti račun vrijednosnih papira i kada su istom ulagatelju u depozitoriju otvorena dva ili više osnovnih računa vrijednosnih papira te mu ostaviti otvoren samo jedan osnovni račun. Ovo ograničenje se ne odnosi na zastupničke i zajedničke račune, kojih je broj neograničen.

OSNIVANJE POZICIJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA KOJI SE VODE U DEPOZITORIJU

Postupak prijenosa podataka

Članak 66.

U postupku prijenosa podataka iz registra vrijednosnih papira izdavatelja u depozitorij, SKDD izdavatelju otprema podatke o prenijetim pozicijama i o računima vrijednosnih papira na koje su prenijete te pozicije.

Kao dio postupka prijenosa između SKDD-a i izdavatelja razmjenjuju se sljedeći podaci:

1. datum s kojim se podaci izdavatelja prenose u depozitorij;
2. rok u kojem izdavatelj treba dostaviti podatke SKDD-u;
3. rok u kojem je SKDD dužan obaviti prijenos podataka izdavatelja u depozitorij i u kojem izdavatelju treba otpremiti izvještaj o prijenosu radi provjere;
4. rok u kojem je izdavatelj dužan potvrditi točnost prenesenih podataka;
5. datum od kada se vrijednosni papir službeno vodi u depozitoriju;
6. pozicije koje se nalaze unutar svakog pojedinog računa vrijednosnih papira sa stanjem od kada se vrijednosni papir službeno vodi u depozitoriju.

Obveze izdavatelja u postupku prijenosa

Članak 67.

Izdavatelj treba obaviti prethodni postupak prijenosa kako bi dematerijalizirao što je više moguće isprava na donositelja i na ime, u svrhu smanjivanja broja isprava evidentiranih u depozitoriju na minimum.

Podaci koje izdavatelj dostavi SKDD-u u postupku prijenosa podataka smatraju se točnim, istinitim i pravovaljanim.

SKDD ne odgovara za štetu članovima, imateljima vrijednosnih papira ili trećim osobama koja nastane na temelju neistinitih podataka koje je dostavio izdavatelj tijekom postupka prijenosa podataka. Eventualni zahtjev za naknadu štete, odnosno ispravak netočnog stanja, podnosi se protiv izdavatelja ili osobe koja je nezakonito upisana kao imatelj ili ovlaštenik u vrijeme postupka prijenosa podataka.

Osnivanje pozicija

Članak 68.

Pozicije na računu vrijednosnih papira osnivaju se prijenosom podataka iz registra izdavatelja, zatim u postupcima preknjižbi u depozitoriju, provedbom korporativnih akcija te u postupcima poravnanja i namire.

SKDD će ulagatelju otvoriti račun vrijednosnih papira u depozitoriju radi upisa pozicija u postupku prijenosa podataka, osim ako je za tog ulagatelja račun vrijednosnih papira već otvoren.

Kada se pozicija prenese iz registra izdavatelja u depozitorij, vlasnik/nositelj računa vrijednosnih papira na koji je pozicija prenesena smatrat će se imateljem vrijednosnih papira, ako za pojedinu vrstu računa nije drugačije određeno. Svaka osoba koja tvrdi da je imatelj vrijednosnih papira koji nisu upisani na njenom računu vrijednosnih papira, mora svoj zahtjev za utvrđivanje prava na vrijednosni papir upraviti prema izdavatelju i/ili osobi na čijem su računu ti vrijednosni papiri upisani, odnosno prema osobi koja je imatelj istih.

Način i postupak za osnivanje pozicije na računu vrijednosnih papira, kao i postupak dematerijalizacije isprava, pobliže je opisan u Uputi SKDD-a.

Nakon što je pozicija vrijednosnog papira koji se vodi u depozitoriju upisana u depozitorij, nije moguće povući tu poziciju iz depozitorija i zamijeniti je fizičkom ispravom.

Vrijednosni papiri pohranjeni u stranom depozitoriju

Članak 69.

Iznimno od članka 68. stavak 1. ovih Pravila, pozicije za vrijednosne papire koji se vode u obliku elektroničkih zapisa u stranom depozitoriju osnivaju se namirom prekograničnih transakcija.

SKDD je obvezan u stranom depozitoriju otvoriti račun vrijednosnih papira u korist vlasnika/nositelja računa (račun klijenata), na kojem se vodi ukupna količina vrijednosnih papira koji su upisani na računima vrijednosnih papira u depozitoriju SKDD-a.

Vrijednosni papiri izdani u obliku isprave

Članak 70.

Vlasnik vrijednosnog papira koji je izdan u obliku isprave, a isprava nije predana izdavatelju u postupku dematerijalizacije, ne upisuje se kao vlasnik/nositelj računa u depozitorij i ne dobiva poziciju. Izdavatelj nastavlja voditi registar za takve vrijednosne papire sve dok se ne dematerijaliziraju, u kojem je trenutku Izdavatelj dužan izvijestiti SKDD o poziciji.

SKDD ne obavlja usluge vezane za pozicije koje se dokazuju fizičkim ispravama i za koje izdavatelj nastavlja voditi registar.

Registar izdavatelja

Članak 71.

Dio registra vrijednosnih papira izdavatelja koji se odnosi na dematerijalizirane vrijednosne papire prestaje važiti danom okončanja postupka prijenosa podataka iz izdavateljevog registra u depozitorij. Izdavatelj nastavlja voditi registar vrijednosnih papira za vrijednosne papire izdane u obliku isprave (uključujući nove Isprave izdane kao privatno izdanje) do trenutka dematerijalizacije.

Potvrde izdavatelja kojima se dokazuje pravo na vrijednosni papir ili (ne)postojanje tereta za nematerijalizirane vrijednosne papire prestaju važiti danom prijenosa podataka u depozitorij SKDD-a.

Nova izdanja

Članak 72.

Vrijednosne papire koje izdaje javnom ponudom, izdavatelj je obvezan izdati u obliku nematerijaliziranih vrijednosnih papira.

Način i postupak otvaranja računa vrijednosnih papira i osnivanja pozicija u slučaju novih izdanja vrijednosnih papira iz stavka 1. ovog članka utvrđuju se u skladu s Pravilima i odnosnim odredbama Upute SKDD-a.

Suspenzija vrijednosnih papira

Članak 73.

Do suspenzije vrijednosnog papira kao privremenog ili trajnog prestanka pružanja pojedinih usluga za taj papir doći će, ako je trgovanje tim vrijednosnim papirom suspendirano, uslijed korporativne akcije, otvaranja stečaja i/ili statusne promjene kod izdavatelja te u ostalim slučajevima predviđenim čl. 40. Pravila.

Članak 74.

U slučajevima iz članka 73. ovih Pravila, SKDD je prethodno dužan o suspendiranju vrijednosnog papira obavijestiti Hanfu, sve izravne članove i tržišnog operatera. Neizravne članove izvještava putem službenih internetskih stranica SKDD-a.

Promjene pozicija i postupak poravnanja i namire

Članak 75.

Kao dio usluga poravnanja i namire, SKDD automatski prima obavijesti o transakcijama koje su rezultat trgovanja na tržištu ili izvan tržišta. SKDD mora izvršiti konačan prijenos pozicija s računa vrijednosnih papira prodavatelja/isporučitelja na račun vrijednosnih papira kupca/primatelja, u skladu s Uputom SKDD-a.

Član ne može izvršiti niti može tražiti bilo kakve promjene pozicija koje su rezultat trgovanja na tržištu.

Promjene pozicija koje nisu povezane s transakcijama s tržišta

Članak 76.

Upis promjena osobnih podataka o vlasnicima/nositeljima računa, podataka o pozicijama te drugih promjena koje nisu povezane s transakcijama s tržišta obavlja se u skladu s Pravilima i Uputom SKDD-a. Član može upisati samo one promjene koje se odnose na pozicije registrirane s njim.

Nalozi za vrste promjena koje su navedene u stavku 1. ovog članka jesu standardizirani prema obliku i sadržaju koji je propisao SKDD, a dostupni su i na službenim internetskim stranicama SKDD-a.

Član koji ima izravan pristup bazi podataka depozitorija dužan je provesti upis promjena podataka u skladu s Pravilima i Uputom SKDD-a koji opisuju korištenje sustava za ove vrste upisa. Član mora čuvati na sigurnom mjestu izvorne isprave na temelju kojih se obavlja upis, a upis obaviti u skladu s nalogom.

Član koji nema izravan pristup bazi podataka depozitorija, dužan je popuniti odgovarajući standardizirani nalog koji se podnosi SKDD-u radi upisa u sustav kako je to navedeno u Uputi SKDD-a. Član mora nalog te izvorne isprave na temelju kojih se obavlja upis dostaviti SKDD-u radi upisa.

SKDD je dužan obaviti upis promjena podataka na zahtjev ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa u skladu s ovim Pravilima i Uputom SKDD-a. SKDD mora u skladu sa ZTK-om na sigurnom mjestu čuvati izvorne isprave na temelju kojih se obavlja upis te mora upisati promjenu u skladu s dostavljenom valjanom dokumentacijom.

Izravan pristup uslugama depozitorija

Članak 77.

Izdavatelj koji je izravni član, ima neposredan uvid u podatke koji se vode za sve vlasnike/nositelje računa s postojećim ili prijašnjim pozicijama vrijednosnih papira tog člana te u pozicije vrijednosnih papira tog člana koje drži svaki vlasnik/nositelj računa.

Izdavatelj koji je izravni član, može obavljati upis promjena pozicija u skladu s Uputom SKDD-a u odnosu na pozicije koje su registrirane s njim.

Izdavatelj koji je izravni član, ne može otvarati nove račune vrijednosnih papira ili na postojećima upisivati promjene podataka o ulagateljima odnosno vlasnicima/nositeljima računa. Član izdavatelj može predbilježiti upis novog ulagatelja, te dostavljati odgovarajuće naloge SKDD-u u ime ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa kako bi zatražio promjene upisanih podataka u skladu s Uputom SKDD-a.

Izdavatelj koji je izravni član, određene izvještaje preuzima neposredno kroz pristup informacijskom sustavu SKDD-a.

Neizravan pristup uslugama depozitorija

Članak 78.

Izdavatelju koji je neizravan član, SKDD otprema izvještaje o vlasnicima/nositeljima računa i pozicijama u pisanom ili elektroničkom obliku na odgovarajućem mediju.

Zahtjevi za promjenama podataka koji se vode u depozitoriju, bilo da se odnose na pozicije, bilo na ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa koji se mogu dostaviti SKDD-u u njegovo ime, moraju se dostaviti SKDD-u na odgovarajućim nalogima u skladu s Uputom SKDD-a.

Odgovornost članova depozitorija i članova sudionika

Članak 79.

Članovi depozitorija i članovi sudionici koji su izravni članovi odgovaraju za štetu koja nastane zbog nepravovremenog upisa ili upisa obavljenog protivno nalogu ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa, kao i zbog nezakonitog upisa, odnosno nezakonitog odbijanja upisa.

Članovi depozitorija i članovi sudionici, bilo da su izravni ili neizravni članovi, odgovaraju za štetu koja nastane zbog nepravovremene dostave naloga za upis SKDD-u, odnosno zbog dostave nepotpunog naloga ili naloga za upis koji je protivan instrukcijama vlasnika/nositelja računa ili zakonu.

Članovi depozitorija i članovi sudionici dužni su naloge za upis s popratnom dokumentacijom, proslijediti SKDD-u najkasnije sljedeći radni dan od primitka uredne dokumentacije.

Izvještavanje vlasnika/nositelja računa

Članak 80.

SKDD izvještava vlasnike/nositelje računa o stanju i promjenama na računu na način i u razdobljima propisanim Pravilima i Uputom SKDD-a.

STJECANJE VRIJEDNOSNIH PAPIRA I DRUGIH PRAVA

Upis vrijednosnog papira i prava koja proizlaze iz istoga

Članak 81.

Vrijednosni papiri i prava koja proizlaze iz istih stječu se u trenutku kada je pozicija upisana na računu vrijednosnih papira ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa u sustavu SKDD-a, osim ako trenutak stjecanja nije drugačije utvrđen posebnim propisom. Promjena imatelja obavlja se preknjižbom pozicije s računa vrijednosnih papira prenositelja na račun vrijednosnih papira stjecatelja, na temelju valjanog pravnog posla kojemu je cilj stjecanje vrijednosnih papira, zatim na temelju odluke suda odnosno druge nadležne vlasti, nasljeđivanja ili na temelju zakona.

Upis imatelja na temelju dematerijalizacije isprava obavlja se prema utvrđenju izdavatelja o tome tko je zakoniti imatelj isprave.

Založno pravo

Članak 82.

Zalogodavatelj može u svrhu zasnivanja založnog prava ponuditi zalogoprimatelju samo slobodnu poziciju (otplaćenu ili neotplaćenu).

Zalogoprimatelj mora biti vlasnik/nositelj računa vrijednosnih papira koji je otvoren u depozitoriju. Ako to nije slučaj, SKDD će otvoriti zalogoprimatelju račun vrijednosnih papira u skladu s Uputom SKDD-a.

Založno pravo u skladu s Uputom, mogu upisati SKDD i izravni članovi kojima to vrsta članstva omogućuje.

Izravni članovi, kada obavljaju upis založnog prava, moraju prethodno utvrditi postojanje u izvorniku ili ovjerenj fotografiji ugovora, odgovarajuće sudske odluke ili druge isprave koja u skladu sa zakonom predstavlja valjani pravni temelj za zasnivanje, odnosno upis založnog prava te moraju pohraniti i čuvati primjerak takve isprave u svojoj pismohrani. U tom slučaju, SKDD nije obavezan utvrditi postoji li ugovor, sudska odluka ili druga isprava te nije obavezan utvrditi da li je bilo koja obveza sadržana u takvim ispravama ispunjena u svezi s upisom založnog prava.

Kada SKDD upisuje založno pravo, mora prethodno utvrditi postojanje u izvorniku ili ovjerenj fotografiji ugovora, odgovarajuće sudske odluke ili druge isprave koja u skladu sa zakonom predstavlja valjani pravni temelj za zasnivanje, odnosno upis založnog prava te mora pohraniti i čuvati primjerak takve isprave u svojoj pismohrani.

Založno pravo upisuje se preknjižbom vrijednosnih papira na založenu poziciju, s pravima i ovlaštenjima u skladu s uvjetima koji su joj priključeni (prenosiva ili neprenosiva) u trenutku kada je založno pravo upisano. Izuzetno, ako se založno pravo stječe na temelju odluke suda ili druge nadležne vlasti (ovrha, privremena pljenidba, prethodna mjera, rješenje Hanfe i sl.), pozicija se ne upisuje kao založena, već kao blokirana, čime se ne dira u stjecanje založnog prava po sili zakona.

Dobrovoljni prestanak založene pozicije

Članak 83.

Založena pozicija može dobrovoljno prestati na zahtjev odnosno uz pristanak zalagoprimalca ili na drugi pravno dopušteni način.

Prisilni prestanak založene pozicije

Članak 84.

SKDD će udovoljiti odluci suda ili druge nadležne vlasti o prisilnom prestanku založene pozicije, ili zahtjevu zalagoprimalca te će preknjžiti vrijednosne papire u skladu s uputama sadržanim u takvoj odluci ili zahtjevu, na način koji je propisan Uputom SKDD-a, a pod uvjetom da je pozicija registrirana s izdavateljem vrijednosnih papira.

Na nematerijaliziranim vrijednosnim papirima dopušteno je namirivanje zalogom osigurane tražbine izvansudskim putem.

Fiducijarni prijenos vrijednosnih papira u svrhu osiguranja

Članak 85.

Imatelj vrijednosnih papira (fiducijarni dužnik) ubilježeni na slobodnoj poziciji može iste, u svrhu osiguranja, prenijeti na drugu osobu (predlagatelja osiguranja).

Osoba na koju se prenosi vrijednosni papir mora biti ulagatelj odnosno vlasnik/nositelj računa vrijednosnih papira koji je otvoren u depozitoriju. Ako to nije slučaj, SKDD će, u skladu s Uputom SKDD-a, za tu osobu otvoriti račun vrijednosnih papira.

Fiducijarni prijenos vrijednosnih papira, u korist osobe na koju se pozicije prenose, mogu upisati SKDD i izravni članovi kojima to vrsta članstva omogućuje.

Iznimno i u skladu s Uputom SKDD-a, izravni članovi mogu kroz sustav upisati fiducij u korist HNB-a, radi osiguranja tražbine s osnova kratkoročnog kredita za likvidnost odobrenog drugoj banci.

Izdavatelj koji kao izravni član obavlja upis fiducija, mora prethodno utvrditi postojanje pisanog Sporazuma o osiguranju tražbine ili odgovarajuće, sudske odluke ili druge isprave koja u skladu sa zakonom predstavlja valjani pravni temelj za upis fiducija te mora pohraniti i čuvati primjerak takve isprave u svojoj pismohrani. Kada izdavatelj, koji je izravni član, upisuje fiducij, SKDD nije obavezan utvrditi postoji li Sporazum, sudska odluka ili druga isprava te nije obavezan utvrditi da je bilo koja obveza sadržana u takvim ispravama ispunjena u svezi s upisom fiducija.

Kada HNB odobri banci kratkoročni kredit za likvidnost, upis fiducija obavlja se u skladu s Uputom SKDD-a. SKDD nije obavezan utvrditi postoji li valjani pravni temelj za fiducijarni prijenos vrijednosnih papira i nije obavezan utvrditi da je bilo koja obveza sadržana u ispravama ispunjena u svezi s upisom fiducija.

Kada je od SKDD-a zatraženo da upiše fiducij, SKDD mora prethodno utvrditi postojanje pisanog Sporazuma o osiguranju tražbine, odgovarajuće sudske odluke ili druge pisane isprave koja u skladu sa zakonom predstavlja valjani pravni temelj za fiducijarni prijenos vrijednosnih papira te mora pohraniti i čuvati primjerak takve isprave u svojoj pismohrani.

U skladu sa zakonom te ovisno o sadržaju isprava koje predstavljaju pravni temelj za upis fiducija, pozicijama nad kojima postoji fiducij mogu biti priključeni odgovarajući uvjeti. Postupak SKDD-a glede takvih uvjeta opisan je Uputom.

Dobrovoljni prestanak fiducija

Članak 86.

Fiducij može dobrovoljno prestati na zahtjev prenositelja i uz pristanak fiducijarnog vjerovnika ili na neki drugi pravno dopušteni način.

Prisilni prestanak fiducija

Članak 87.

SKDD će udovoljiti odluci suda ili drugog nadležnog tijela o prisilnom prestanku fiducija, ili zahtjevu fiducijarnog vjerovnika ako zahtjev nije protivan zakonu te će preknjižiti vrijednosne papire prema uputama sadržanim u takvoj odluci ili zahtjevu na način koji je propisan Uputom SKDD-a.

Ovrha i privremene ili prethodne mjere

Članak 88.

Upis ovrhe, privremene pljenidbe ili privremenih i prethodnih mjera u vezi vrijednosnih papira obavlja se, u skladu sa zakonom i Uputom SKDD-a, prijenosom vrijednosnih papira na blokiranu poziciju.

Nakon što je pozicija blokirana, svi daljnji upisi obavljat će se isključivo na temelju odluke suda ili druge nadležne vlasti, odnosno u skladu sa zakonom.

Financijsko osiguranje

Članak 88a.

Davatelj financijskog osiguranja može u svrhu prijenosa odnosno zasnivanja posebne vrste založnog prava ponuditi primatelju financijskog osiguranja samo slobodnu otplaćenu poziciju.

Primatelj financijskog osiguranja mora imati otvoren račun vrijednosnih papira koji je otvoren u svrhu prijenosa odnosno zasnivanja posebne vrste založnog prava na financijskim instrumentima. Ako to nije slučaj, SKDD će otvoriti primatelju financijskog osiguranja takav račun vrijednosnih papira u skladu s Uputom SKDD-a.

Preknjižbe po računima vrijednosnih papira otvorenim u svrhu financijskog osiguranja u skladu s Uputom, mogu obavljati: SKDD za ulagatelje koji dostave DEP-KOL nalog te izravni članovi kojima to vrsta članstva omogućuje.

Financijsko osiguranje upisuje se preknjižbom vrijednosnih papira na račun vrijednosnih papira otvoren u svrhu prijenosa odnosno zasnivanja posebne vrste založnog prava. Za sve promjene na takvim računima koje se događaju za trajanja financijskog osiguranja u smislu registracije sa sudionicima, preknjižbi, zasnivanja zaloga, upisa fiducija ili prestanka financijskog osiguranja sl. isključivo odgovaraju primatelj i davatelj financijskog osiguranja.

SKDD ne snosi odgovornost ako neka od naprijed navedenih strana nije postupila u skladu s ugovorom o financijskom osiguranju koji je između davatelja i primatelja financijskog osiguranja sklopljen. U slučaju odluke suda ili druge nadležne vlasti (ovrha, privremena pljenidba, prethodna mjera, rješenje Hanfe i sl.) koja bi utjecala na vrijednosne papire ubilježene na računima otvorenim u svrhu financijskog osiguranja SKDD se obvezuje obavijestiti gore navedeno tijelo o postojanju takvog računa u depozitoriju i vrijednosnim papirima ubilježenim na takvim računima. Blokiranu poziciju SKDD upisuje isključivo po odluci suda ili druge nadležne vlasti kojom se izričito nalaže pljenidba upravo tih vrijednosnih papira koji služe kao financijsko osiguranje.

Prava iz VP ubilježenim na računima financijskog osiguranja SKDD obračunava u skladu s ovim Pravilima i Uputom, a svako odstupanje koje su primatelj i davatelj financijskog osiguranja ugovorili obvezni su sami pratiti i ispunjavati.

KORPORATIVNE AKCIJE

Članak 89.

U smislu ovih Pravila, korporativnim akcijama smatra se održavanje glavne skupštine, obračun i isplata dividende u novcu, povećanje temeljnog kapitala, smanjenje temeljnog kapitala, distribucija s pravom prvenstva, podjela dionica, spajanje dionica, konverzija vrijednosnih papira, nova izdanja dužničkih vrijednosnih papira, obračun i isplata kamata i glavnice za dužničke vrijednosne papire, izdanja prava i varanta, preuzimanje dioničkog društva, opća ponuda za kupnju dionica društva koje nije ciljno društvo ili za kupnju dionica bez prava glasa, javna ponuda vrijednosnih papira, prijevremeni iskup dužničkih vrijednosnih papira, istiskivanje manjinskih dioničara, spajanje i pripajanje društva, podjela društva i druge statusne promjene dioničkog društva, povlačenje vrijednosnih papira, prijenos imovine dioničkog društva, restrukturiranje poslovanja društva, kao i ostale korporativne akcije koje se odnose na ostvarivanje prava iz vrijednosnih papira njihovih imatelja.

Obveze člana depozitorija

Članak 90.

Članovi depozitorija obvezni su pravovremeno, u skladu s Pravilima i Uputom, obavijestiti SKDD o svakoj korporativnoj akciji koju provode, kako bi SKDD sačinio odgovarajući obračun za imatelje prava ili ovlaštenja prema podacima koji su upisani na računima vrijednosnih papira u depozitoriju na dan kada se utvrđuju ovlaštenja koja proizlaze iz korporativne akcije.

Provođenje korporativnih akcija obvezno je korištenjem sustava SKDD-a.

Izdavatelj PDE-a obvezan je obavještavati SKDD o svim korporativnim akcijama koje se provode za strani vrijednosni papir koji je osnova za izdavanje PDE.

Izdavatelj PDE odgovara za štetu koja nastane imateljima PDE-a zato što je izdavatelj PDE-a propustio obvezu iz st. 1. ovog članka.

Glede korporativnih akcija koje se provode putem SKDD-a, član depozitorija je dužan ispuniti sve obveze koje se odnose na potpunu i pravovremenu dostavu isprava, naloga, vrijednosnih papira, novčanih sredstava i drugih materijala koji su određeni Uputom SKDD-a.

Obveze SKDD-a

Članak 91.

Sve korporativne akcije koje se ne odnose na isplate, SKDD je obvezan provesti pod uvjetima, na način i u rokovima koji su propisani Uputom SKDD-a.

Ako za neku korporativnu akciju izdavatelj ili koji drugi naručitelj usluge želi koristiti posebne ili dodatne usluge koje nisu predviđene u Uputi SKDD-a, vrsta i način obavljanja usluga utvrdit će se posebnim ugovorom koji će se sklopiti u tu svrhu.

Oporezivanje

Članak 92.

Obračun, obustava i uplata poreza po oporezivim primicima iz korporativnih akcija, ostvarenim po vrijednosnim papirima ubilježenim na računima kojima upravlja član sudionik na temelju ovlaštenja klijenta (npr. skrbnički računi, računi portfelja i sl.) obveza je i odgovornost tog člana. Ako je, prema podacima iz depozitorija, poznat imatelj vrijednosnih papira ubilježenih na računu kojima po ovlaštenju klijenta upravlja član sudionik te su utvrđeni podaci potrebni za određivanje i podmirenje porezne obveze, SKDD je u obvezi izvršiti obračun, obustavu i uplatu poreza.

Niti SKDD kao platni agent, niti izdavatelj kao isplatitelj za kojeg SKDD pruža uslugu platnog agenta ne preuzimaju odgovornost za obračun, obustavu ili uplatu poreza koju obavlja član sudionik u slučajevima iz prethodnog stavka ovog članka.

SKDD ne preuzima odgovornost za podatke koji se odnose na postupak oporezivanja, a koje je dostavio ulagatelj ili član sudionik. Niti SKDD, niti isplatitelj ne preuzimaju odgovornost ako su se u postupku oporezivanja pouzdali u prijavljene podatke kao točne, već je odgovornost za svaku štetu koja zbog toga nastane na ulagatelju odnosno sudioniku koji je netočne podatke dostavio.

Ako je podatke potrebne za oporezivanje ulagatelja prilikom prvog upisa dostavio član sudionik, SKDD će na temelju istih izvršiti obračun, obustavu ili uplatu poreza za sve račune predmetnog ulagatelja.

Ovlaštenja iz korporativnih akcija dodjeljuju se vlasniku/nositelju računa. Ako vlasnik/nositelj računa ujedno nije i imatelj vrijednosnih papira, vlasnik/nositelj računa obvezan je proslijediti ovlaštenja imateljima vrijednosnih papira osim ako isto nisu drugačije ugovorili, pri čemu SKDD ne odgovara ako to vlasnik/nositelj računa propusti učiniti.

UPIS PRESTANKA VRIJEDNOSNOG PAPIRA U DEPOZITORIJU

Članak 93.

Upis prestanka vrijednosnog papira u depozitoriju obavlja se na temelju naloga člana depozitorija ili na temelju odluke suda (npr. korporativna akcija, odnosno statusna promjena člana depozitorija) ili zbog upisa prestanka vrijednosnog papira u stranom depozitoriju ili zbog izdavanja pojedinačnih isprava u stranom depozitoriju za vrijednosne papire koji se vode u stranom depozitoriju ili povlačenjem vrijednosnih papira iz zbirne pohrane ili na temelju zakona.

Nakon dospijeća i nakon što član depozitorija uredno ispuni upisane obveze po dužničkom vrijednosnom papiru, SKDD će provesti upis prestanka vrijednosnog papira i povući vrijednosne papire sa svih računa u depozitoriju.

Ako se u stranom depozitoriju izdaju pojedinačne isprave o vrijednosnom papiru, obveza je SKDD-a da ih po primitku isporuči vlasnicima/nositeljima računa na kojima je u depozitoriju ubilježen vrijednosni papir. Ako se isprava iz bilo kojih razloga ne može isporučiti, SKDD ili osoba koju on ovlasti ovlaštena je u svoje ime a za račun vlasnika/nositelja računa preuzeti pojedinačne isprave i poduzimati druge radnje u korist vlasnika/nositelja računa o njegovom trošku.

Član depozitorija može dati nalog za upis prestanka vrijednosnog papira u slučaju korporativne akcije koja ima za posljedicu prestanak ili zamjenu svih pozicija tog vrijednosnog papira.

Članak 94.

Upis prestanka vrijednosnog papira u depozitoriju obavlja SKDD, u pravilu nakon okončanja svih preostalih transakcija i nakon ispunjenja svih obveza koje se odnose na taj vrijednosni papir i to na način i u rokovima propisanim Uputom SKDD-a.

6. PRAVILA ZA USLUGE PORAVNANJA I NAMIRE

OPĆE ODREDBE

Članak 95.

Članovi sudionici koriste usluge SKDD-a za poravnanje i namiru transakcija.

Transakcije mogu biti transakcije s tržišta o kojima tržišni operater izvještava SKDD, a mogu biti i transakcije nastale uparivanjem instrukcija ugovornih preknjižbi o kojima SKDD izravnim unosom podataka u sustav izvještavaju članovi sudionici koji su ih sklopili.

Članovi sudionici pristaju na primjenu Pravila i Upute te se obvezuju u skladu s istima izvršiti plaćanje i obaviti predaju vrijednosnih papira u pojedinačnoj namiri, ugovornoj namiri i namiri zamjenom vrijednosnih papira.

Prihvatljivost vrijednosnih papira

Članak 96.

Vrijednosni papir se može odlukom SKDD-a uključiti u usluge poravnanja i namire, ako je upisan i vodi se u depozitoriju. Poravnanje i namira obavljaju se samo u odnosu na vrijednosne papire ubilježanim na slobodnim i otplaćenim pozicijama.

SKDD će svaki vrijednosni papir koji se vodi u depozitoriju nastojati uključiti u usluge poravnanja i namire čim to bude moguće. Točno vrijeme uključivanja ovisit će o mogućnostima SKDD-a i o mogućnostima da procijeni rizik poravnanja i namire koji je vezan uz taj vrijednosni papir.

Obavješćavanje o prihvatljivosti vrijednosnog papira

Članak 97.

Kada SKDD odluči da je vrijednosni papir prihvatljiv za usluge poravnanja i namire, o tome će izvijestiti izdavatelja i sve članove sudionike. U obavijesti SKDD-a odredit će se prvi dan trgovanja nakon kojeg će se transakcije s tim vrijednosnim papirom uključiti u usluge poravnanja i namire.

SKDD je dužan otpremiti obavijest članovima za vrijednosni papir kojim se trguje na tržištu, najkasnije četiri radna dana prije dana uključenja vrijednosnog papira u usluge poravnanja i namire. Ovo se ne odnosi na nova izdanja vrijednosnih papira, kada se vrijednosni papiri istovremeno uključuju u usluge depozitorija i usluge poravnanja i namire te na vrijednosne papire koje SKDD upisuje u depozitorij prilikom provođenja postupka javne ponude.

Transakcije s tržišta

Članak 98.

Transakcije s prihvatljivim vrijednosnim papirima sklopljene na tržištu ili kao ugovorne preknjižbe, uključuju se u usluge poravnanja i namire. Transakcije s vrijednosnim papirima koji nisu prihvatljivi za usluge poravnanja i namire, ne uključuju se u postupak poravnanja i namire. Promjene imatelja koje nastanu na temelju transakcija s vrijednosnim papirima koji nisu prihvatljivi za usluge poravnanja i namire, obavljaju se u skladu s člankom 76. ovih Pravila.

O podacima o transakcijama s vrijednosnim papirima koji nisu prihvatljivi za usluge poravnanja i namire, članovi se izvještavaju odvojeno od transakcija s prihvatljivim vrijednosnim papirima.

Članak 99.

Članovi i SKDD dužni su ispuniti sve obveze iz transakcija koje su uključene u sustav poravnanja i namire kako je to utvrđeno ovim Pravilima i Uputom SKDD-a.

Obračunski novčani računi i obračunski računi vrijednosnih papira

Članak 100.

Sudioniku koji koristi usluge poravnanja i namire u skladu s člankom 107. i 108. ovih Pravila, SKDD će otvoriti:

1. obračunski račun vrijednosnih papira na kojem se vode tražbine i obveze člana koje glase na vrijednosne papire iz ugovorne namire;
2. obračunski novčani račun za tražbine i obveze u ugovornoj namiri;
3. obračunski novčani račun za tražbine i obveze u pojedinačnoj namiri;
4. druge račune vrijednosnih papira i novčane račune kada to je potrebno u skladu s Uputom SKDD-a.

Navedeni obračunski računi vrijednosnih papira i novčani računi koriste se za utvrđivanje prava i obveza između člana i SKDD-a koje nastanu u postupku namire, pri čemu vrijednosnim papirima ubilježenima na tim računima SKDD ima pravo upravljati i koristiti se u skladu s Uputom SKDD-a.

PORAVNANJE I NAMIRA

Transakcije s tržišta

Članak 101.

Podatke o transakcijama, tržišni operater dostavlja SKDD-u istog dana kada je transakcija sklopljena (T+0), u obliku i roku propisanom Uputom SKDD-a i ugovorima zaključenim između SKDD-a i tržišnog operatera.

Podaci o transakcijama s tržišta, između ostalog, sadrže podatke o tržištu na kojem je sklopljena transakcija, o vrsti transakcije, o datumu transakcije, predviđenom datumu namire, o članovima - kupcu i prodavatelju, o vrijednosnom papiru, količini kupljenih i prodanih, odnosno zamijenjenih vrijednosnih papira te cijenu po kojoj su vrijednosni papiri kupljeni i prodani, odnosno omjer zamjene vrijednosnih papira te ukupnu vrijednost transakcije.

Na transakcije izvan tržišta na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovih Pravila, ovisno o načinu na koje su prihvaćene u sustav poravnanja i namire, a sve u skladu s oblikom i rokovima koji su ugovoreni s članom sudionikom.

Članak 102.

Primitkom podataka o transakcijama s tržišta koje su za samo tržište konačne, smatra se da su transakcije prihvaćene od strane sustava poravnanja i namire SKDD-a u smislu ZKN-a.

Transakcije s tržišta mogu se otkazati ili izmijeniti na temelju odgovarajuće odluke pravosudnog tijela ili tijela nadležne vlasti. Transakcije koje se ne smiju namiriti u skladu s odredbama ZKN-a, SKDD je ovlašten otkazati.

SKDD može na obrazloženi zahtjev tržišnog operatera provesti izmjene glede transakcija ili ih otkazati radi otklanjanja pogreške prilikom sklapanja transakcije, o čemu obavještava tržišnog operatera, Hanfu i članove sudionike koji su sudjelovali u toj transakciji.

SKDD može u slučajevima suspenzije ili isključenja člana sudionika otkazati transakcije u kojima taj član sudjeluje razvrstane u pojedinačnu namiru, o čemu obavještava tržišnog operatera, Hanfu i članove sudionike koji su sudjelovali u toj transakciji.

Otkazivanje ili izmjena transakcija s tržišta koje se namiruju putem ugovorne namire, kao i vrste namire ne mogu se obaviti na predviđeni datum namire ili nakon njega.

U slučaju otkazivanja ili izmjene transakcije s tržišta, kao i vrste namire SKDD je obvezan obaviti novi obračun za namiru te o tome obavijestiti članove sudionike čija su potraživanja ili obveze promijenjeni.

Ugovorna preknjižba

Članak 103.

Ugovorna preknjižba nastaje u sustavu poravnanja uparivanjem instrukcija članova sudionika radi izvršenja namire između članova, za svoj račun ili za račun svojih klijenata. Namira može biti uz plaćanje ili bez plaćanja, odnosno zamjenom jednih vrijednosnih papira za druge.

Do trenutka uparivanja instrukcija, članovi sudionici mogu izmijeniti uvjete, odnosno podatke u instrukciji ili istu otkazati.

Uparivanjem instrukcija kreirana je ugovorna preknjižba koja se smatra prihvaćenom od strane sustava poravnanja i namire SKDD-a u smislu ZKN-a i spremnom za namiru.

Ugovornu preknjižbu ovlašteni su kroz sustav unositi članovi sudionici radi izvršenja namire Transakcija sklopljenih u skladu sa zakonom i Uputom SKDD-a.

Članak 104.

SKDD može, na obrazloženi zahtjev članova sudionika, radi otklanjanja pogreške prilikom sklapanja, ugovornu preknjižbu otkazati ili izmijeniti.

Članovi sudionici mogu izmijeniti ili otkazati ugovornu preknjižbu sve dok ista nije namirena.

Kada je ugovorna preknjižba uključena u postupak ugovorne namire, njena izmjena ili otkazivanje ne može se obaviti na predviđeni datum namire ili nakon njega.

U slučaju izmjene ili otkazivanja ugovorne preknjižbe, SKDD je obvezan obaviti novi obračun obveza za namiru te izvijestiti članove sudionike o učinku izmjena.

Članak 105.

Prekogrančne transakcije nastaju u sustavu dostavom podataka članova sudionika i članova stranog depozitorija u skladu s Uputom SKDD-a.

Na prekogranične transakcije primjenjuju se odredbe Pravila i Upute SKDD-a koje vrijede za ugovorne preknjižbe osim u pogledu njihove konačnosti prema ZKN-u.

Vrste namire

Članak 106.

SKDD obavlja tri vrste namire:

- ugovornu namiru;
- pojedinačnu namiru,
- namiru zamjenom.

Ugovorna i pojedinačna namira su oblici namire transakcije prodaje/isporuke i kupnje/primitka vrijednosnih papira, a provode se zamjenom vrijednosnih papira za novac.

Namira zamjenom je oblik namire transakcije zamjenom jednih vrijednosnih papira za druge.

Pristup ugovornoj namiri

Članak 107.

Pristup ugovornoj namiri za transakcije, u pogledu svakog pojedinog dana namire, imaju članovi sudionici čiji dnevni izračun pretpostavljene gornje granice namire koju je izračunao SKDD ne prelazi postotak od doprinosa člana u jamstveni fond utvrđen Uputom SKDD-a, odnosno ako su u postupku uplate dodatnog doprinosa u jamstveni fond unutar roka utvrđenog Uputom SKDD-a.

Pristup pojedinačnoj namiri i namiri zamjenom

Članak 108.

Svi članovi sudionici imaju pristup pojedinačnoj namiri i namiri zamjenom.

Razvrstavanje transakcija

Članak 109.

Po primitku transakcija koje se smatraju prihvaćenima u sustav i spremnima za namiru, SKDD će razvrstati transakcije prema vrsti namire koja će se primijeniti.

U ugovornu namiru mogu se razvrstati samo primjerene transakcije.

Transakcija je primjerena za razvrstavanje u ugovornu namiru ako ispunjava sljedeće uvjete:

1. član prodavatelj/isporučitelj i član kupac/primatelj imaju pristup ugovornoj namiri u skladu s čl. 107.
2. transakcija nije prekogranična transakcija
3. transakcija nije blok transakcija
4. transakcija se ima obaviti uz plaćanje, a predviđeni datum namire je veći od tekućeg datuma
5. vrijednosni papir koji je predmet transakcije nije vrijednosni papir za koji je SKDD sekundarni depozitorij osim u slučaju kada za vrijednosni papir postoji održavatelj tržišta

6. transakcija nije ugovorna preknjižba koja se ima obaviti bez plaćanja, osim kada je ugovorna preknjižba kontranalog člana i predviđeni datum namire je veći od tekućeg datuma
7. transakcija nije nastala kao rezultat inicijalne i/ili sekundarne javne ponude te sekundarne distribucije vrijednosnih papira trgovačkog društva
8. vrijednosni papir koji je predmet transakcije nije vrijednosni papir izdavatelja nad kojim je pokrenut prethodni postupak, otvoren stečajni postupak, pokrenut postupak likvidacije ili postoji neki od razloga za prestanak izdavatelja
9. pojedinačni iznos za namiru po transakciji ne prelazi iznos utvrđen Odlukom SKDD-a o primjerenosti transakcije
10. predmet transakcije je dionica upisana na određenom minimalnom broju računa vrijednosnih papira u depozitoriju SKDD-a i udjela dionice distribuirane javnosti na prethodni dan u određenom postotku. Minimalni broj računa i postotak udjela dionice distribuirane javnosti utvrđuju se Odlukom SKDD-a o primjerenosti transakcije;
11. predmet transakcije je dužnički vrijednosni papir upisan na određenom minimalnom broju računa vrijednosnih papira u depozitoriju SKDD-a te ukupno određenog nominalnog iznosa izdanja. Minimalni broj računa i ukupan nominalni iznos izdanja utvrđuju se Odlukom SKDD-a o primjerenosti transakcije.
12. predmet transakcije je dionica ili dužnički vrijednosni papir kojima se u razdoblju od prethodnih 66 (šezdesetšest) radnih dana trgovalo na tržištu pod određenim uvjetima koji se utvrđuju Odlukom SKDD-a o primjerenosti transakcije. Ako je za vrijednosni papir sklopljena samo jedna transakcija na tržištu u toku jednog radnog dana, smatra se kao da se tim vrijednosnim papirom taj radni dan uopće nije trgovalo.

Popis vrijednosnih papira koji ispunjavaju uvjete navedene pod 5., 8., 10., 11. i 12. bit će javno dostupni Hanfi, tržišnom operateru i članovima sudionicima svakog radnog dana prije početka trgovanja.

Odluka SKDD-a o primjerenosti transakcije objavljuje se na internetskim stranicama SKDD-a najmanje 14 dana prije početka primjene.

Neovisno o svim gore navedenim uvjetima, SKDD može donijeti odluku da transakcije s pojedinim vrijednosnim papirom nisu primjerene za ugovornu namiru, ako uslijed određene korporativne akcije kod izdavatelja (primjerice preoblikovanje dioničkog društva, istiskivanje manjinskih dioničara, dospijeće dužničkog vrijednosnog papira) ili nekog drugog događaja može doći do utjecanja na jamčenje namire transakcija s predmetnim vrijednosnim papirom.

Na sve transakcije koje su nastale sklapanjem ugovora o prodaji i kupnji, odnosno o prijenosu (isporuka i primitak) vrijednosnih papira, a koje ne ispunjavaju uvjete za ugovornu namiru, primjenjuje se postupak pojedinačne namire.

Na transakcije koje su nastale sklapanjem ugovora o zamjeni vrijednosnih papira primijenit će se postupak namire zamjenom.

Promjena vrste namire

Članak 110.

U slučaju statusne promjene, stečaja izdavatelja ili odgovarajuće korporativne promjene, SKDD ima pravo do predviđenog datuma namire za bilo koju transakciju koja je nastala sklapanjem ugovora o prodaji odnosno isporuci i kupnji odnosno primitku promijeniti postupak namire iz ugovorne u pojedinačnu, i obratno.

O bilo kojoj promjeni u vrsti namire, mora se izvijestiti sve članove sudionike na koje ta promjena utječe.

Izveštavanje članova sudionika - ugovorna namira

Članak 111.

SKDD će otpremiti detaljni izvještaj o transakcijama koje su razvrstane u ugovornu namiru. Izvještaj mora sadržavati sve podatke koji se odnose na transakcije te u izvještaju mora biti određeno kolike su na predviđeni datum namire ukupne novčane obveze te obveze u vrijednosnim papirima iz transakcija.

U ukupne novčane obveze uključuje se iznos stečene kamate za dužničke vrijednosne papire s periodičnom isplatom kamata.

U slučaju da izvještaj naveden u stavku 1. ovog članka prikazuje da član sudionik ima novčanu obvezu prema SKDD-u, izvještaj mora sadržavati i poziv na broj odobrenja koji se koristi kada član sudionik plaća SKDD-u.

Izvještaj mora sadržavati i broj prolaznog računa u HSVP-u kako bi član sudionik mogao obaviti urednu uplatu.

Izveštavanje članova sudionika - pojedinačna namira

Članak 112.

SKDD će otpremiti detaljni izvještaj o transakcijama koje su razvrstane u pojedinačnu namiru. Izvještaj mora sadržavati sve podatke koji se odnose na transakcije, kao i poziv na broj odobrenja koji član sudionik koji je kupac/primatelj koristi kod plaćanja stečenih vrijednosnih papira. U ukupne novčane obveze člana sudionika koji je kupac/primatelj uključuje se i iznos stečene kamate za dužničke vrijednosne papire s periodičnom isplatom kamata.

Izvještaj mora sadržavati i broj prolaznog računa u HSVP-u kako bi član sudionik mogao obaviti urednu uplatu.

Izveštavanje članova sudionika – namira zamjenom

Članak 113.

SKDD će otpremiti detaljni izvještaj o transakcijama koje su razvrstane u namiru zamjenom. Izvještaj mora sadržavati sve podatke koji se odnose na transakcije.

Obveza člana sudionika na provjeru izvještaja

Članak 114.

Član je dužan provjeriti točnost i potpunost svih izvještaja te, u roku propisanom Uputom SKDD-a, obavijestiti SKDD ako nije primio izvještaj ili osporava njegovu točnost i potpunost.

Smatra se da je član potvrdio točnost i potpunost izvještaja ako ih nije osporio u roku od 24 sata od kad su mu izvještaji učinjeni dostupnima.

Potvrđivanje točnosti i potpunosti izvještaja obvezuje člana da ispuni obveze sadržane u izvještaju te se time odriče prava na prigovor glede prava i obveza utvrđenih u izvještaju.

Raspoređivanje (alociranje) transakcija na ulagatelje odnosno vlasnike/nositelje računa

Članak 115.

Kada je član sudionik kupac/primatelj ili prodavatelj/isporučitelj u transakciji, dužan je odrediti kako će se količina vrijednosnih papira rasporediti po računima vrijednosnih papira njegovih nalagodavatelja, ulagatelja u depozitoriju.

Ako je član sudionik sklopio transakciju za svoj vlastiti račun, mora dostaviti podatak o svom osnovnom računu vrijednosnih papira.

Član sudionik mora rasporediti transakcije po računima vrijednosnih papira na način i u rokovima utvrđenim Uputom SKDD-a. Član sudionik može rasporediti prodaju/isporuku odnosno zamjenu vrijednosnih papira po računima vrijednosnih papira samo onih ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa koji su registrirali poziciju s tim članom sudionikom.

Član sudionik može rasporediti prodaju/isporuku vrijednosnih papira tako da je predbilježi, u kojem će slučaju odgovarajuća količina vrijednosnih papira na računu vrijednosnih papira biti preknjižena na poziciju predbilježenu za prodaju/isporuku. Vrijednosni papiri koji su preknjiženi na predbilježenu poziciju bit će zadržani na toj poziciji do namire transakcije.

Član sudionik obavezan je predbilježiti prodaju/isporuku vrijednosnih papira za prekograničnu transakciju isporuke vrijednosnih papira.

Izveštavanje ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa o raspoređivanju transakcija

Članak 116.

SKDD mora izvijestiti ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa svaki put kada član rasporedi cijelu ili dio transakcije na račun vrijednosnih papira tog ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa.

SKDD će također izvijestiti ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa o naknadnim promjenama ili poništenju rasporeda transakcije na račun vrijednosnih papira tog ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa.

Odredbe prethodnih stavaka ne odnose se na transakcije raspoređene po računima za koje je Uputom SKDD-a propisano drugačije.

Registrirane pozicije

Članak 117.

Kako bi se ispunile obveze za namiru vezane za predaju vrijednosnih papira, s članom mora biti registrirana slobodna i otplaćena pozicija s računa vrijednosnih papira ulagatelja odnosno vlasnika/nositelja računa na kojoj se nalazi ona količina vrijednosnih papira koju član mora predati na temelju obveza iz namire.

Ako ulagatelj odnosno vlasnik/nositelj računa nije s članom registrirao dovoljnu količinu slobodno prenosivih i otplaćenih vrijednosnih papira, član je dužan na drugi način osigurati da vrijednosni papiri budu raspoloživi u svrhu ispunjenja obveza za namiru, a sve u skladu s ovim Pravilima i Uputom SKDD-a.

Namira

Članak 118.

Namira je zamjena vrijednosnih papira za novčana sredstva i zamjena jednih vrijednosnih papira za druge, u skladu s uvjetima transakcije i Uputom SKDD-a.

Samo se slobodne i otplaćene pozicije mogu koristiti u svrhu namire, osim u provođenju postupka javne ponude.

KONAČNOST NAMIRE

Članak 119.

Sustav poravnanja i namire SKDD-a predstavlja sustav na koji se odnose odredbe ZKN-a.

SKDD obavještava Hanfu o sudionicima i svakoj promjeni sudionika u sustavu poravnanja i namire.

Prihvaćenost transakcije

Članak 120.

Primitkom podataka o transakcijama s tržišta koje su za samo tržište konačne, smatra se da su transakcije prihvaćene od strane sustava poravnanja i namire SKDD-a u smislu ZKN-a.

Ugovorna preknjižba smatra se prihvaćenom od strane sustava poravnanja i namire SKDD-a u smislu ZKN-a uparivanjem instrukcija.

Upisom količine vrijednosnih papira člana sustava zajma odnosno rezervacijom vrijednosnih papira za zajam pod uvjetom da je ta količina dostupna za zajam, nastaje transakcija zajma vrijednosnih papira koja se od tog trenutka smatra prihvaćenom u sustav poravnanja i namire SKDD-a u smislu ZKN-a.

Transakcije za koje tržišni operater odabere drugi sustav poravnanja prihvaćene su od SKDD-a u trenutku primitka podataka o rokovima podmirenja i izračunu obveza za namiru po svakom članu sudioniku, a sve na način i pod uvjetima utvrđenim ugovorom koji SKDD sklopi sa drugim sustavom poravnanja.

Domaći dio prekogranične transakcije smatra se prihvaćenim od strane sustava poravnanja i namire SKDD-a u smislu ZKN-a uparivanjem instrukcija primitka i/ili isporuke vrijednosnih papira domaćeg sudionika i kontraračuna stranog depozitorija.

Konačnost transakcija

Članak 121.

Transakcije prihvaćene od strane sustava poravnanja i namire SKDD-a razvrstane u sustav ugovorne namire konačne su nastupom predviđenog datuma namire u smislu ZKN-a.

Transakcije prihvaćene od strane sustava poravnanja i namire SKDD-a razvrstane u sustav pojedinačne namire konačne su u trenutku njihove namire u smislu ZKN-a.

Transakcije prihvaćene od strane sustava poravnanja i namire SKDD-a razvrstane u sustav namire zamjenom konačne su u trenutku njihove namire u smislu ZKN-a.

Prekogranične transakcije su konačne u trenutku namirenja stranog dijela prekogranične transakcije.

Namira transakcija

Članak 122.

Transakcije uz plaćanje namirene su u trenutku prijenosa vrijednosnog papira na raspoređene račune vrijednosnih papira primatelja i kreiranja platnog naloga u korist novčanog računa člana isporučitelja vrijednosnih papira.

Transakcije bez plaćanja namirene su u trenutku prijenosa vrijednosnog papira na raspoređeni račun vrijednosnog papira primatelja.

Transakcije isporuke vrijednosnih papira za druge vrijednosne papire namirene su u trenutku prijenosa vrijednosnih papira na raspoređene račune vrijednosnih papira primatelja.

Članak 123.

Od trenutka zaprimanja obavijesti Hanfe o otvaranju postupka insolventnosti nad članom sudionikom, SKDD će članu sudioniku onemogućiti daljnje korištenje usluga poravnanja i namire (uključujući i uslugu ugovornih preknjižbi) osim onih koje su neophodne za namiru njegovih obveza u sustavu na dan kad je postupak otvoren (za namiru transakcija za koje je nastupio dan namire).

Zbog nemogućnosti pristupa informacijskom sustavu SKDD-a uslijed suspenzije člana sudionika, poravnanje transakcija iz prethodnog stavka kao i preknjižbe koje je član sudionik ovlašten obavljati prema Glavi osmoj Upute SKDD-a, obaviti će se na način opisan Glavom desetom Upute SKDD-a. Ako član sudionik ne dostavi, u roku koji odredi SKDD, podatke potrebne za alokaciju transakcija, vrijednosni papiri bit će zadržani na obračunskom računu vrijednosnih papira predmetnog člana sudionika.

Po zaprimanju obavijesti o otvaranju postupka zbog insolventnosti, SKDD će bez odgode donijeti odluku o suspenziji člana sudionika.

Transakcije koje se u slučaju otvaranja postupka zbog insolventnosti nad članom sudionikom, ne smiju namiriti u skladu s odredbama ZKN-a, SKDD je ovlašten otkazati.

Otkazivanje transakcija od strane SKDD-a nema utjecaja na valjanost i obvezatnost istih u odnosu članova sudionika koji su sklopili transakciju.

Obveze između člana i nalogodavatelja

Članak 124.

U vezi s postupkom poravnanja, član sudionik raspodjeljuje količinu vrijednosnih papira ugovorenih transakcijom na i/ili s jednog ili više računa vrijednosnih papira. SKDD ne snosi odgovornost za točnost, pravovremenost i potpunost postupka raspodjele između člana i njegovih klijenata/nalogodavatelja.

Novčana prava i obveze koja se odnose na poravnanje i namiru, postoje između člana sudionika i njegovih klijenata/nalogodavatelja. SKDD ne snosi odgovornost za točnost, pravovremenost i potpunost ispunjenja međusobnih novčanih obveza između člana i njegovih klijenata/nalogodavatelja.

PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU UGOVORNE NAMIRE

SKDD postaje središnjom drugom ugovornom stranom u transakcijama

Članak 125.

Transakcije razvrstane u postupak ugovorne namire obrađuju se u dnevnom ciklusu ugovorne namire podijeljenom na tri dnevne obrade koje se provode prema dnevnom rasporedu predviđenim Uputom SKDD-a.

U trenutku započinjanja prve obrade dnevnog ciklusa ugovorne namire, SKDD postaje središnja druga ugovorna strana u svim transakcijama za koje je nastupio predviđeni datum namire. Međusobna prava i obveze iz transakcija koje su sklopili, a koje jedni prema drugima imaju članovi kupci/primatelji i članovi prodavatelji/isporučitelji, odvajaju se te članovi kupci/primatelji i članovi prodavatelji/isporučitelji nemaju više prava i obveze jedni prema drugima, već prava i obveze koje su postojale između članova prelaze na SKDD. SKDD obračunava prava i obveze koja se odnose na predaju vrijednosnih papira i na novčana plaćanja (uključujući i iznos stečene kamate) te utvrđuje konačna prava i obveze za namiru.

SKDD kao središnja druga ugovorna strana preuzima odgovornost za ispunjenje obveza prema članovima kupcima/primateljima i članovima prodavateljima/isporučiteljima, ali isključivo na teret sredstava osiguranih doprinosom članova odnosno njihovim uplatama u jamstveni fond, a nikako na teret vlastitog kapitala.

Prava iz vrijednosnog papira koji se nalaze na obračunskom računu pripadaju članu sudioniku na računu kojeg se nalaze te SKDD niti u jednom trenutku nije imatelj predmetnih

vrijednosnih papira niti ulazi u odnos između člana sudionika i njegovog klijenta/nalogodavatelja za čiji račun on te papire u tom trenutku drži.

Na vrijednosnim papirima koji se nalaze na obračunskom računu člana sudionika zasnovano je posebno založno pravo u korist SKDD-a koji ima pravo raspolaganja istima u skladu sa Zakonom o financijskom osiguranju.

Obračun novčanih prava i obveza

Članak 126.

U postupku ugovorne namire obračunavaju se za svakog člana sudionika sve transakcije ugovorne namire s istim predviđenim datumom namire kako bi se došlo do jedne ukupne novčane svote koju na predviđeni datum namire član sudionik plaća SKDD-u ili pak SKDD plaća članu sudioniku. Ta ukupna svota, koja uključuje i stečenu kamatu, zamjenjuje sve pojedine novčane tražbine i dugovanja koja su postojala između članova sudionika na temelju pojedinih transakcija.

Obračun prava i obveza na predaju vrijednosnih papira

Članak 127.

U postupku ugovorne namire obračunavaju se za svakog člana sudionika sve transakcije kupnje/primitka i prodaje/isporuke istog vrijednosnog papira kojima je isti predviđeni datum namire kako bi se došlo do ukupne količine tih vrijednosnih papira koju je na predviđeni datum namire član sudionik dužan predati SKDD-u ili je pak SKDD dužan predati članu sudioniku. Ta ukupna količina vrijednosnih papira koju član sudionik treba predati SKDD-u ili koju treba primiti od SKDD-a zamjenjuje sve pojedinačne količine tog vrijednosnog papira koje su na temelju svake pojedine transakcije članovi sudionici trebali međusobno predati ili primiti.

Jamčenje namire

Članak 128.

Ako član sudionik ispuni prema SKDD-u obvezu predaje ukupne količine vrijednosnih papira, SKDD će tom članu na predviđeni datum namire obaviti plaćanje u ukupnoj svoti koju mu duguje.

Ako sredstva za pokriće dnevnog izračuna stupnja rizičnosti članova te sredstva jamstvenog fonda ili bankovne kreditne linije na predviđeni datum namire nisu dostatna za pokriće dugovnog stanja na obračunskim novčanim računima članova za ugovornu namiru, SKDD jamči namiru onim članovima koji imaju potražnu poziciju na svom obračunskom novčanom računu za ugovornu namiru u skladu s čl. 150. st. 7. Pravila, proporcionalno, do visine raspoloživih sredstava.

Ako svi članovi sudionici ispune prema SKDD-u obvezu predaje ukupne količine vrijednosnih papira koju duguju, SKDD će svakom članu sudioniku na predviđeni datum namire predati ukupnu količinu vrijednosnih papira koje potražuje od SKDD-a.

Ako pojedini članovi sudionici ne ispune obvezu predaje ukupne količine vrijednosnih papira SKDD-u, a nedostajuće količine nisu pribavljene niti u postupku pokrića vrijednosnim papirima s računa člana sudionika, SKDD će na predviđeni datum namire pojedinim članovima sudionicima predati ugovorne pozicije.

Članak 129.

Raspodjela slobodnih i otplaćenih pozicija te ugovornih pozicija na pojedine članove sudionike utvrđivat će se na temelju liste prioriteta koju dnevno izrađuje sustav SKDD-a.

Prioritet za isporuku slobodnih i otplaćenih pozicija imaju:

1. transakcije uvjetovane povratom vrijednosnih papira;
2. transakcije koje prema redosljedu nastanka predstavljaju stariji dug SKDD-a za isporuku slobodnih i otplaćenih pozicija;
3. ostale transakcije članova sudionika.

Ako slobodne i otplaćene pozicije nisu dostatne za podmirivanje svih potraživanja unutar pojedinog reda prioriteta, raspodjela će se izvršiti proporcionalno do ukupne količine raspoloživih slobodnih i otplaćenih pozicija, a razlika proporcionalnom isporukom ugovornih pozicija.

Članak 130.

Na temelju isporučene ugovorne pozicije, član sudionik od SKDD-a potražuje vrijednosni papir kao slobodnu i otplaćenu poziciju.

Ako član sudionik ili njegov nalogodavatelj na dan kada se utvrđuju ovlaštenja koja proizlaze iz korporativne akcije ima ubilježenu ugovornu poziciju na temelju koje od SKDD-a potražuje vrijednosni papir za koji se provodi korporativna akcija kakve isplate (primjerice dividende u novcu, kamate ili glavnice iz dužničkih vrijednosnih papira), tada taj član sudionik od SKDD-a potražuje uz vrijednosni papir i izmakli iznos novčanih sredstava odnosno odgovarajuću količinu dionica na ime dividende.

Ako član sudionik odnosno njegov nalogodavatelj na dan kada se utvrđuju ovlaštenja koja proizlaze iz korporativne akcije ima ubilježenu ugovornu poziciju na temelju koje od SKDD-a potražuje vrijednosni papir za koji se provodi korporativna akcija u kojoj se vrijednosni papir mijenja za drugi vrijednosni papir (primjerice kod konverzije vrijednosnih papira, pripajanja ili spajanja društava, odvajanja ili razdvajanja), tada član sudionik od SKDD-a potražuje odgovarajuću količinu novog (zamjenskog) vrijednosnog papira prema omjeru zamjene za pojedinu korporativnu akciju i/ili doplate u novcu.

Ako član sudionik odnosno njegov nalogodavatelj na dan kada se utvrđuju ovlaštenja koja proizlaze iz korporativne akcije ima ubilježenu ugovornu poziciju na temelju koje od SKDD-a potražuje vrijednosni papir za koji se provodi korporativna akcija koja ima za posljedicu razmjernu promjenu količine vrijednosnog papira (primjerice podjela i spajanje dionica), nominalne vrijednosti ili udjela u temeljnom kapitalu (kod povećanja ili smanjenja temeljnog kapitala), tada član sudionik od SKDD-a potražuje odgovarajuću količinu vrijednosnog papira prema omjeru zamjene korporativne akcije i/ili doplate u novcu odnosno vrijednosni papir s izmijenjenom nominalnom vrijednosti ili udjelom u temeljnom kapitalu i/ili odgovarajuću doplatu u novcu.

Ako član sudionik odnosno njegov nalogodavatelj na dan kada se utvrđuju ovlaštenja koja proizlaze iz korporativne akcije ima ubilježenu ugovornu poziciju na temelju koje od SKDD-a

potražuje vrijednosni papir za koji se provodi korporativna akcija u kojoj dolazi do prestanka vrijednosnog papira (primjerice preoblikovanje u društvo s ograničenom odgovornošću, pripajanje dioničkog društva društvu s ograničenom odgovornošću, razdvajanje dioničkog društva u nova društva koja su s ograničenom odgovornošću), tada član sudionik ne potražuje vrijednosni papir od SKDD-a, već samo novčanu naknadu.

Član sudionik odnosno njegov nalogodavatelj ne mogu od SKDD-a na temelju isporučene ugovorne pozicije potraživati bilo kakva prava koja nisu imovinska (npr. propušteno pravo glasa na glavnoj skupštini izdavatelja ili pravo na pobijanje odluka glavne skupštine, pravo prvenstva pri upisu novih dionica itd.) te ne mogu s osnova gubitka prava glasa ili s osnova nekorištenja kakvim drugim članskim, odnosno neimovinskim pravom uzrokovanim neisporučivanjem vrijednosnog papira, odnosno isporučivanjem ugovorne pozicije, bilo što potraživati od SKDD-a ili prema njemu postavljati bilo kakve imovinsko-pravne ili statusne zahtjeve.

Sve obveze iz stavka 2., 3., 4. i 5. ovog članka, SKDD je ovlašten potraživati od člana sudionika koji na predviđeni datum namire nije ispunio obvezu predaje vrijednosnih papira.

Vrijeme zamjene prava i obveza

Članak 131.

Pojedinačna prava i obveze iz svake pojedine transakcije koja glase na plaćanje novca i predaju vrijednosnih papira, zamjenjuju se pravima i obvezama SKDD-a na temelju članka 125. ovih Pravila u trenutku započinjanja prve obrade dnevnog ciklusa ugovorne namire na predviđeni datum namire.

Prije započinjanja prve obrade dnevnog ciklusa ugovorne namire na predviđeni datum namire, prava i obveze između članova sudionika iz svake pojedine transakcije ne prestaju.

Izveštavanje o konačnim rezultatima ugovorne namire

Članak 132.

SKDD će na predviđeni datum namire otpremiti članovima sudionicima niz vezanih izvještaja o konačnom izvršavanju ukupnih prava i obveza koje glase na vrijednosne papire i novac, a koja su izračunata u postupku ugovorne namire.

Neispunjenje novčanih obveza prema SKDD-u

Članak 133.

Član sudionik mora podmiriti svoju novčanu obvezu najkasnije do provjere nepodmirenih novčanih obveza za predviđeni datum namire u skladu s dnevnim rasporedom predviđenim Uputom SKDD-a u dijelu koji uređuje korištenje usluga poravnanja i namire. U suprotnom, imat će u glavnoj knjizi SKDD-a dugovno stanje na obračunskom novčanom računu za ugovornu namiru (koje stanje predstavlja dugovanje člana prema SKDD-u) te će mu se obračunati naknada u skladu s važećim Cjenikom SKDD-a.

Ako član u skladu s dnevnim rasporedom u trenutku pokretanja druge obrade dnevnog ciklusa ugovorne namire (na predviđeni datum namire) ima dugovno stanje na obračunskom novčanom računu za ugovornu namiru, sustav će automatski sve vrijednosne papire koji su isporučeni članu na njegov obračunski račun vrijednosnih papira, upisati na poziciju za prisilnu prodaju, kao osiguranje za to dugovno stanje.

Ako član sudionik svoju novčanu obvezu podmiri na predviđeni datum namire najkasnije do pokretanja treće obrade dnevnog ciklusa ugovorne namire, SKDD će isti dan obustaviti postupak prisilne prodaje.

Članak 134.

Ako član ne podmiri svoju novčanu obvezu niti radni dan nakon predviđenog datuma namire (S+0, S+1) do početka prve obrade dnevnog ciklusa ugovorne namire, SKDD će suspendirati člana i provesti prisilnu prodaju vrijednosnih papira.

Sredstva pribavljena postupkom prisilne prodaje koriste se za pokriće dugovnog stanja na obračunskom novčanom računu člana sudionika za ugovornu namiru.

Sredstva pribavljena postupkom prisilne prodaje koja premašuju svotu dugovnog stanja čine pozitivno stanje na obračunskom novčanom računu člana za ugovornu namiru i kao takva pripadaju članu sudioniku.

Članak 135.

Član koji ima dugovno stanje nema pravo sudjelovati u postupku prisilne prodaje vrijednosnih papira s obračunskog računa člana.

Članak 136.

Kada nakon pokrića dugovnog stanja preostanu vrijednosni papiri na obračunskom računu vrijednosnih papira člana, na poziciji za prisilnu prodaju te vrijednosne papire SKDD će odmah vratiti na obračunsku poziciju za ugovornu namiru na tom istom računu.

Članak 137.

SKDD ima pravo naplatiti naknadu iz Cjenika ostale stvarne troškove vezane za pokrivanje dugovnog stanja na obračunskom novčanom računu člana za ugovornu namiru, koje pokrivanje se provodi putem prisilne prodaje vrijednosnih papira.

Članak 138.

Pobliže odredbe o postupku i rokovima za obavljanje prisilne prodaje vrijednosnih papira nalaze se u Uputi SKDD-a.

Neispunjenje obveze predaje vrijednosnih papira SKDD-u

Članak 139.

Član sudionik koji ne ispunji svoju obvezu predaje vrijednosnih papira SKDD-u, imat će jednu ili više dugovnih pozicija na svom obračunskom računu vrijednosnih papira.

Za svaku dugovnu poziciju na obračunskom računu vrijednosnih papira člana za ugovornu namiru, SKDD izračunava svotu osiguranja za visinu rizika. Svota osiguranja za visinu rizika temelji se na trenutnoj tržišnoj cijeni, čimbenicima koji utječu na promjenjivost tržišta i cijene vrijednosnog papira, a koje određuje SKDD te u vremenskom razdoblju koje će vjerojatno biti potrebno za pokriće dugovne pozicije.

Ukupna novčana svota osiguranja za visinu rizika za sve dugovne pozicije koje postoje na obračunskom računu vrijednosnih papira člana mora se držati na obračunskom novčanom računu člana za prisilnu kupnju.

Izračunata novčana svota osiguranja uvećava novčanu obvezu člana sudionika za ugovornu namiru. Povećanje/smanjenje novčane obveze člana sudionika za ugovornu namiru zbog rezerviranja/oslobođanja novčane svote osiguranja za prisilnu kupnju evidentira se na obračunskom novčanom računu člana sudionika za ugovornu namiru i obračunskom novčanom računu člana sudionika za prisilnu kupnju.

Članak 140.

SKDD dnevno automatski naplaćuje naknadu u postotku od svote osiguranja za visinu rizika koja se drži zbog dugovnih pozicija. Predmetni postotak naveden je u Cjeniku.

Članak 141.

Član sudionik je u obvezi predati vrijednosne papire najkasnije tri radna dana nakon predviđenog datuma namire (S+0, S+1, S+2, S+3) i to do početka prve obrade dnevnog ciklusa ugovorne namire. Ako do tog trenutka član ne preda vrijednosne papire, SKDD će suspendirati člana i provesti prisilnu kupnju vrijednosnih papira.

Član sudionik radi kojega je pokrenut postupak prisilne kupnje obavezan je platiti vrijednosne papire kupljene u postupku prisilne kupnje. Novčana sredstva koja SKDD drži na obračunskom novčanom računu člana sudionika za prisilnu kupnju kao osiguranje za dugovne pozicije, bit će oslobođena radi kompenzacije sa svotom koju član sudionik mora platiti. Ako je cijena kupljenih vrijednosnih papira veća od svote koja se nalazi na obračunskom novčanom računu člana sudionika za prisilnu kupnju, član mora nadoplatiti razliku, a ako je cijena manja, SKDD će članu vratiti razliku.

Tražbine s naslova korporativnih akcija

Članak 142.

Ako član, na dan kada se utvrđuju ovlaštenja koja proizlaze iz korporativne akcije, ima evidentiranu neisporučenu količinu vrijednosnih papira izdavatelja koji provodi korporativnu akciju ili nad kojim se provodi korporativna akcija, dugovanje člana povećat će se za ono ovlaštenje koje je odredio izdavatelj, odnosno koje proizlazi iz korporativne akcije, bilo u novcu, bilo u vrijednosnim papirima u skladu s člankom 130. ovih Pravila, a član ga je dužan podmiriti u skladu s Uputom SKDD-a.

Jamstveni fond

Članak 143.

Na predviđeni datum namire, s početkom prve obrade dnevnog ciklusa ugovorne namire SKDD jamči predaju vrijednosnih papira i plaćanje novčanih sredstava onim članovima koji su ispunili svoje obveze za namiru.

Kako bi mogao jamčiti namiru članovima sudionicima, SKDD mora imati dovoljno novčanih sredstava da ispuni sve obveze za namiru koje nisu ispunili drugi članovi sudionici.

SKDD osniva i vodi jamstveni fond kako bi osigurao potrebna sredstva za ispunjenje neispunjenih obveza za namiru, bilo da je riječ o privremenom ili trajnom neispunjenju.

Članak 144.

Svi članovi sudionici koji imaju pristup ugovornoj namiri moraju dati doprinos u jamstveni fond. Svotu doprinosa u jamstveni fond, SKDD izračunava koristeći formulu koja je dostupna na zahtjev.

Minimalni doprinos svakog člana sudionika u jamstveni fond utvrđuje se Uputom SKDD-a.

Članak 145.

SKDD svaka tri mjeseca izračunava visinu doprinosa člana u jamstveni fond.

SKDD ima pravo promijeniti formulu za izračun doprinosa u jamstveni fond. Bilo kakva promjena formule otprema se svim članovima sudionicima 15 dana prije primjene nove formule. Članovi sudionici imaju pravo na detaljno objašnjenje SKDD-a o promjenama u formuli.

Članak 146.

SKDD će dnevno nadzirati stupanj rizičnosti svih članova sudionika koristeći modificiranu verziju metodologije koja se koristi za izračun doprinosa članova u jamstveni fond.

U dnevni izračun stupnja rizičnosti člana sudionika ne ulaze transakcije za koje je obavljen postupak predbilježbe prodaje/ispоруke vrijednosnih papira, niti transakcije koje su kontranalogni člana sudionika (isporučitelj je ujedno i primatelj).

Za pokriće dnevnog stupnja rizičnosti člana, SKDD zadužuje obračunski novčani račun člana u ugovornoj namiri.

Članak 147.

Doprinos člana u jamstveni fond, utvrđuje se u skladu s Uputom SKDD-a na temelju izračuna pretpostavljene gornje granice namire.

Kada dnevni izračun pretpostavljene gornje granice namire člana iznosi 120% i više njegovog doprinosa u jamstveni fond, SKDD će od člana zatražiti dodatni doprinos u jamstveni fond.

Član mora u roku od tri dana uplatiti dio dodatnog doprinosa u novčanim sredstvima, a u roku od deset dana dostaviti neopozivu bankarsku garanciju, tako da dodatni doprinos člana zajedno s trenutnim doprinosom pokriva dnevni izračun pretpostavljene gornje granice namire.

Ako član ne podmiri obvezu dodatne uplate u jamstveni fond u skladu s prethodnim stavkom, SKDD neće dozvoliti nastajanje dodatnog rizika te član neće moći koristiti usluge poravnjanja i namire.

Ako se nakon mjesec dana od dana na koji se izračunava kvartalna obveza člana sudionika za doprinos u jamstveni fond pretpostavljena gornja granica namire spusti ispod razine od 80% doprinosa člana sudionika u jamstveni fond, na pisani zahtjev člana, SKDD će u roku od dva radna dana SKDD-a obaviti povrat više uplaćenog doprinosa. U tom slučaju iznos povrata je moguć do iznosa doprinosa pri kojem udio pretpostavljene gornje granice namire u doprinosu člana u jamstvenom fondu iznosi 80%.

Suma izračuna potrebnog doprinosa člana u jamstveni fond uvećat će se za dodatnih 20% ako član sudionik u prethodnom kvartalu nije ispunio obveze u ugovornoj namiri u skladu s dnevnim rasporedom.

Članak 148.

Najmanje 10% od izračunate sume doprinosa člana u jamstveni fond, plaćat će se u novčanim sredstvima, a ostatak u obliku neopozive bankarske garancije (na prvi poziv, bez prigovora) ili u drugim oblicima osiguranja koje je odobrio SKDD. Ovaj omjer novčanih sredstava i izračunate sume doprinosa člana u jamstveni fond, mora se stalno održavati. Zbroj doprinosa člana u novčanim sredstvima, neopozivoj bankarskoj garanciji i drugim oblicima osiguranja, ne smije biti manji od izračunate sume doprinosa člana u jamstveni fond. Član mora osigurati da se bankarska garancija obnovi najmanje 30 dana prije isteka.

Ako iz bilo kojeg razloga SKDD nema odobrenu kreditnu liniju, član je u obvezi izračunatu sumu doprinosa u jamstveni fond uplatiti u novčanim sredstvima.

Članak 149.

Kamate na novčani dio jamstvenog fonda umanjene za troškove korištenja i upravljanja sredstvima jamstvenog fonda i za troškove održavanja bankovne kreditne linije, SKDD će zadržati kao dodatni doprinos članova sudionika u jamstveni fond.

Ako troškovi za korištenje i upravljanje sredstvima jamstvenog fonda i za održavanje bankovne kreditne linije premašuju iznos kamata prihodovanih na novčana sredstva iz jamstvenog fonda, SKDD će iznos troškova rasporediti i naplatiti članovima sudionicima.

Bankovna kreditna linija

Članak 150.

SKDD će koristiti jamstveni fond kao osiguranje za pribavljanje bankovne kreditne linije.

Vrijednosne papire zadržane radi namire transakcija na obračunskom računu vrijednosnih papira člana, na poziciji za prisilnu prodaju, SKDD može upotrijebiti kao dodatno osiguranje za pokriće bankovne kreditne linije.

Kreditna linija koristit će se samo za pokriće dugovnog stanja na obračunskom novčanom računu člana za ugovornu namiru do visine iznosa za namiru transakcija.

Ako zbog bilo kojeg razloga SKDD nema odobrenu kreditnu liniju ili ako smatra da je povoljnije za pokriće dugovnog stanja koristiti sredstva iz jamstvenog fonda, za to je ovlašten.

Jamstveni fond, kreditnu liniju i sredstva za pokriće dnevnog stupnja rizičnosti članova, SKDD ne može koristiti u druge svrhe osim za pokrivanje dugovnog stanja koje nastane radi namire transakcija na obračunskim novčanim računima članova za ugovornu namiru.

Prije korištenja sredstava kreditne linije ili jamstvenog fonda za pokriće dugovnog stanja koje nastane radi namire transakcija na obračunskim novčanim računima članova za ugovornu namiru, SKDD je ovlašten koristiti sredstva za pokriće dnevnog stupnja rizičnosti članova.

U slučaju da sredstva za pokriće dnevnog stupnja rizičnosti članova te sredstva jamstvenog fonda ili bankovne kreditne linije nisu dostatna za pokriće dugovnog stanja na obračunskom novčanom računu člana za ugovornu namiru, SKDD je ovlašten raspoloživa sredstva proporcionalno rasporediti onim članovima koji imaju potražnu poziciju na svom obračunskom novčanom računu za ugovornu namiru. Novčana sredstva koja SKDD nije doznačio, predstavljaju dugovanja SKDD-a prema članovima sve dok dugovanja ne budu namirena. Namira dugovanja SKDD-a prema članovima po toj osnovi obavlja se nakon povrata sredstava kreditne linije ili jamstvenog fonda.

Članak 151.

Ako član ne može pokriti dugovno stanje odmah po završetku postupaka prisilne kupnje i prisilne prodaje koje pokreće SKDD, za otplatu sredstava iz kreditne linije upotrijebit će se jamstveni fond. Potrebna sredstva povlačit će se iz jamstvenog fonda sljedećim redoslijedom sve dok se ne vrate sredstva iz kreditne linije:

1. novčanim sredstvima člana sudionika koji ima dugovno stanje na obračunskom novčanom računu za ugovornu namiru i naplatom po bankarskoj garanciji člana ili drugim oblicima osiguranja odobrenima od SKDD-a;
2. preostala svota potrebna za pokriće novčanog iznosa raspodijelit će se po ostalim članovima sudionicima koji su uplatili doprinose i to razmjerno njihovim trenutnim doprinosima u jamstveni fond. Članovi će biti pozvani da bez odgode uplate novčanu svotu koja je raspodijeljena na njih.

Članak 152.

U slučaju da član u roku od tri radna dana od dana poziva ne uplati svotu koja je raspodijeljena na njega, u svrhu naplate navedene svote koristit će se novčana sredstva člana iz jamstvenog fonda i bankarska garancija, do naplate ukupne novčane svote raspodijeljene na člana. Svota doprinosa člana u jamstveni fond automatski se smanjuje za iznos naplaćenih novčanih sredstava te za naplaćenu svotu po bankarskoj garanciji.

PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU POJEDINAČNE NAMIRE

Članak 153.

SKDD pruža članovima sudionicima usluge pojedinačne namire za transakcije s tržišta i za transakcije nastale uparivanjem instrukcija ugovornih preknjižbi kao i za transakcije iz javne ponude.

Članak 154.

Član sudionik koji uz plaćanje kupuje/prima vrijednosne papire putem transakcije na koju se primjenjuje pojedinačna namira, mora SKDD-u platiti svotu novčane obveze najkasnije na predviđeni datum namire, u skladu s dnevnim rasporedom predviđenim Uputom SKDD-a.

Naknada za kašnjenje namire uzrokovane neispunjenjem obveza u postupku pojedinačne namire

Članak 155.

U slučaju da na predviđeni datum namire član sudionik ne podmiri obveze iz pojedinačne namire, obračunat će mu se naknada u skladu s Cjenikom.

Član sudionik ima mogućnost izmijeniti/otkazati transakciju uparivanjem zahtjeva za izmjenu/otkaz transakcije sa suprotnom ugovornom stranom na predviđeni datum namire do zabrane izravnog pristupa sustavu. U kojim slučajevima i pod kojim uvjetima se transakcije mogu izmijeniti odnosno otkazati propisano je odredbama ovih Pravila i Uputom SKDD-a.

Članak 156.

Član sudionik koji prodaje/isporučuje vrijednosne papire putem transakcije na koju se primjenjuje pojedinačna namira, mora osigurati da su na predviđeni datum namire, u skladu s dnevnim rasporedom predviđenim Uputom SKDD-a, vrijednosni papiri registrirani s članom na računu vrijednosnih papira na koji je član rasporedio (alocirao) transakciju.

Članak 157.

Obveze za namiru u sustavu pojedinačne namire ispunjene su na predviđeni datum namire:

1. ako su član sudionik/primatelj i član sudionik/isporučitelj u potpunosti rasporedili transakciju (prijavili račune vrijednosnih papira onih ulagatelja po čijem nalogu je transakcija sklopljena);
2. ako je na prijavljenoj registriranoj poziciji računa isporučitelja ubilježena dostatna količina vrijednosnih papira;
3. ako je član sudionik/primatelj na prolazni račun u HSVP-u uplatio iznos utvrđen u izvještaju s točnim pozivom na broj odobrenja, ako je transakcija uz plaćanje.

Pod uvjetom da su obje ugovorne strane ispunile svoje obveze u cijelosti, SKDD će na predviđeni datum namire obaviti sljedeće:

1. preknjižiti vrijednosne papire na teret pozicije ulagatelja/isporučitelja, a u korist pozicije ulagatelja/primatelja;
2. izdati nalog za prijenos novčanih sredstava na teret prolaznog računa, a u korist novčanog računa člana sudionika/isporučitelja, ako je transakcija uz plaćanje.

Ako uvjeti za namiru nisu ispunjeni na predviđeni datum namire, transakcija će biti namirena na onaj dan kada se uvjeti ispune.

SKDD može prije namire otkazati transakciju koja se namiruje u postupku pojedinačne namire na obostrani zahtjev članova sudionika koji su sklopili transakciju, o čemu izvještava Hanfu.

SKDD ne nudi bilo koji oblik jamstva za pojedinačnu namiru.

Članak 158.

Član je odgovoran za zakašnjenje ili neispunjenje obveza iz pojedinačne namire.

PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU NAMIRE ZAMJENOM VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Članak 159.

SKDD pruža članovima sudionicima usluge namire zamjenom za transakcije s tržišta i za transakcije nastale uparivanjem instrukcija ugovornih preknjižbi.

Članak 160.

Obveze za namiru u sustavu namire zamjenom ispunjene su na predviđeni datum namire:

1. ako su za obje povezane transakcije i član sudionik/primatelj i član sudionik/isporučitelj u potpunosti rasporedili transakciju (prijavili račune vrijednosnih papira onih ulagatelja po čijem nalogu je transakcija sklopljena);
2. ako su na prijavljenim registriranim pozicijama računa isporučitelja ubilježene dostatne količine vrijednosnih papira.

Članak 161.

Ako su ispunjeni uvjeti iz članka 160. Pravila, SKDD će na predviđeni datum namire izvršiti zamjenu ugovorene količine vrijednosnih papira između računa vrijednosnih papira koje su odredili članovi.

Ako uvjeti za namiru nisu ispunjeni na predviđeni datum namire, transakcija će biti namirena na onaj dan kada se uvjeti ispune.

SKDD može prije namire otkazati transakciju koja se namiruje u postupku namire zamjenom na obostrani zahtjev članova sudionika koji su sklopili transakciju. SKDD će obavijestiti Hanfu o svakom otkazu transakcije.

SKDD ne nudi bilo koji oblik jamstva za namiru zamjenom.

Članak 162.

Član je odgovoran za zakašnjenje ili neispunjenje obveza iz namire zamjenom.

7. ZAJAM VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Članak 162.a

SKDD pruža članovima sudionicima uslugu zajma vrijednosnih papira sklapanjem ugovora o zajmu vrijednosnih papira kroz sustav SKDD-a.

Sustav zajma vrijednosnih papira je sustav kojim upravlja SKDD kao operater sustava i koji omogućuje članovima unos ponuda vrijednosnih papira u zajam i prihvata tih ponuda, razmjenu vrijednosnih papira s jedne strane i sredstava osiguranja s druge strane, praćenje tražbina, upravljanje i ulaganje sredstava osiguranja, povrat vrijednosnih papira i sredstava osiguranja, raspodjelu prihoda ostvarenih ulaganjima sredstava osiguranja te prisilne mjere prema članovima.

Članak 162.b

Ugovor o zajmu vrijednosnih papira sklapaju članovi sustava zajma vrijednosnih papira u svoje ime, a uz posredovanje SKDD-a pri čemu je identitet člana zajmodavca i člana zajmoprimca poznat samo SKDD-u. Ugovor se sklapa tako da član sustava koji djeluje za račun zajmodavca vrijednosne papire ubilježene na računu ulagatelja zajmodavca ponudi za zajam u sustavu SKDD-a, a član koji djeluje za račun zajmoprimca prihvati ponudu za zajam uz ispunjenje obveze namire transakcije zajma.

Na ugovor o zajmu vrijednosnih papira sklopljen u sustavu SKDD-a ne primjenjuju se odredbe Zakona o obveznim odnosima o ugovoru o zajmu koje se odnose na odustajanje od ugovora, plaćanje kamate, zastaru prava na predaju stvari, loše materijalne prilike zajmoprimca i vraćanje zajma prije roka.

Ugovor o zajmu vrijednosnih papira smatra se sklopljenim u trenutku namire transakcije zajma.

Prijenos vrijednosnih papira na temelju u sustavu SKDD-a sklopljenog ugovora o zajmu, provodi se transakcijom razvrstanom u postupak pojedinačne namire tako da se vrijednosni papiri preknjiže s računa ulagatelja po čijem nalogu postupa član zajmodavac na račun ulagatelja po čijem nalogu postupa član zajmoprimac, na način i u skladu s uvjetima predviđenim Pravilima i Uputom SKDD-a.

U slučaju da se prijenos vrijednosnih papira obavlja između članova sustava zajma različitih od onih koji su sklopili prvotni ugovor o zajmu, bilo da je riječ o promjeni člana zajmodavca ili člana zajmoprimca, smatra se da je došlo do sklapanja novog ugovora o zajmu, dok je raniji ugovor u ispunjenom dijelu prestao važiti. Između kojih članova sudionika je sklopljen novi ugovor o zajmu poznato je samo SKDD-u s obzirom na to da je SKDD kao operater sustava ovlašten određivati račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira s kojeg će članovi sustava zajma primiti ispunjenje. Novi ugovor o zajmu sklopljen je u trenutku preknjižbe vrijednosnih papira odnosno u trenutku namire transakcije između članova sustava zajma.

Članak 162.c.

Pristup usluzi zajma vrijednosnih papira imaju članovi sudionici kojima SKDD na temelju njihovog zahtjeva odobri odlukom Uprave korištenje sustava zajma vrijednosnih papira.

Pri odlučivanju o primjerenosti člana za sudjelovanje u sustavu zajma vrijednosnih papira, Uprava SKDD-a uzet će u obzir i preporuku Odbora za zajam.

Odbor za zajam čine predstavnici Hanfe, Zagrebačke burze d.d. i SKDD-a, a nadležnost, način postupanja i donošenja odluka uređuje se ugovorom koji sklapaju ovlaštene osobe članova Odbora za zajam.

Član sudionik koji postane korisnik sustava zajma vrijednosnih papira, odgovara za sve obveze ili eventualnu štetu nastalu davanjem i uzimanjem vrijednosnih papira u zajam, odnosno podnošenjem odgovarajućih ponuda i zahtjeva, ako je obveza ili šteta nastala zbog propusta člana sudionika ili kao rezultat njegova postupanja bez naloga ili protivno nalogu ulagatelja za čiji račun djeluje.

Članak 162.d

Član sudionik kroz sustav zajma vrijednosnih papira može, unositi:

- ponude vrijednosnih papira u zajam (dalje: član zajmodavac),
- prihvrat ponuda vrijednosnih papira u zajam (dalje: član zajmoprimac) i

obavljati sve ostale djelatnosti vezane uz zajam vrijednosnih papira isključivo u skladu s odredbama ovih Pravila i Upute SKDD-a.

Članak 162.e

Predmet zajma je svaki vlasnički ili dužnički nematerijalizirani vrijednosni papir ili bilo koji drugi financijski instrument (u daljnjem tekstu: vrijednosni papir) koji je SKDD na temelju odluke Uprave, a u skladu s Pravilima i Uputom SKDD-a, odredio kao primjeren za korištenje u sustavu zajma vrijednosnih papira.

Članak 162. f

Vrijednosni papiri koji su predmet zajma prenose se transakcijama razvrstanim u sustav pojedinačne namire uz plaćanje odnosno preknjižbom u slučajevima predviđenim Uputom SKDD-a.

Novčana sredstva uplaćena za namiru transakcija zajma predstavljaju sredstva osiguranja povrata zajma te se s prolaznog računa SKDD-a prenose na račun za posebne namjene koji SKDD otvara kod poslovne banke za potrebe prikupljanja sredstava osiguranja.

Kamate na novčana sredstva koja su dana kao sredstvo osiguranja povrata zajma, tijekom razdoblja u kojem se nalaze na računu za posebne namjene predstavljaju prihod SKDD-a. Član zajmodavac ima pravo na dio prihoda koji je SKDD ostvario ulaganjem sredstava osiguranja.

Udio u ostvarenom prihodu, način izračuna ostvarenog prihoda na koji član zajmodavac ima pravo utvrđuje se na temelju odluke Uprave SKDD-a. Po doznaci novčanih sredstava na ime ostvarenog prihoda od strane poslovne banke, SKDD će svakom Članu zajmodavcu koji ima pravo na dio prihoda, pripadajući iznos prihoda pripisati sredstvima margina Člana. Na pisani zahtjev Člana zajmodavca, SKDD će sredstva doznačiti u korist novčanog računa člana zajmodavca.

Sklapanjem ugovora o zajmu počinje i praćenje novčanih tražbina koje mogu proizaći iz novčanih korporativnih akcija koje se odnose na vrijednosne papire koji su u zajmu.

Članak 162.g

U slučaju nemogućnosti povrata svih ili dijela vrijednosnih papira danih u zajam, član zajmodavac ima novčano potraživanje prema SKDD-u u visini koja odgovara iznosu izračunatog kolaterala za pojedini zajam prema Uputi SKDD-a, ali najviše do iznosa sredstava osiguranja koje je za taj zajam prikupio SKDD.

Članak 162. h

SKDD je ovlašten prema svakom članu koji krši svoje obveze u sustavu zajma vrijednosnih papira predviđene ovim Pravilima i Uputom SKDD-a poduzeti prisilne mjere predviđene Pravilima i Uputom SKDD-a, uključujući i isključenje iz članstva SKDD-a.

Neispunjavanje novčanih obveza nastalih sudjelovanjem u sustavu zajma vrijednosnih papira, uključujući i nepodmirenje novčanih tražbina kao i propuštanje povrata vrijednosnih papira uzetih u zajam smatrat će se osobito teškim kršenjem Pravila i Upute SKDD-a.

8. FOND ZA ZAŠTITU ULAGATELJA

Članak 163.

Svi članovi sudionici za koje je članstvo u Fondu za zaštitu ulagatelja (dalje: Fond) obvezno, dužni su uplaćivati doprinos u isti na način i u rokovima propisanim pravilnikom Hanfe i Pravilima Fonda koje donosi SKDD-a kao operater Fonda.

Sredstva Fonda koriste se za isplatu zaštićenih tražbina klijenata člana Fonda koji nije u mogućnosti ispunjavati svoje obveze u slučaju nastanka osiguranog slučaja.

SKDD će Pravilima Fonda propisati:

1. način upravljanja sredstvima Fonda;
2. način i postupak naplate doprinosa članova Fonda;
3. način i postupak obeštećenja;
4. postupak obavještanja javnosti, a posebice klijenata člana Fonda koji nije u mogućnosti ispuniti svoje obveze;
5. postupak istupanja iz članstva u Fondu;
6. iznos naknade za upravljanje Fondom;
7. postupak obavještanja Hanfe o radu Fonda.

9. MJERE I POSTUPCI NADZORA

Nadzor članova depozitorija i članova sudionika od strane SKDD-a

Članak 164.

SKDD ima pravo nadzirati rad svih članova kako bi utvrdio ispunjavaju li isti uvjete za članstvo i osigurao da obavljaju poslove u skladu s odredbama Pravila i Upute.

SKDD nadzor može provesti:

1. neposrednim nadzorom, u kojem slučaju ovlaštene osobe SKDD-a provode nadzor u prostorijama člana. Neposredni nadzor može biti redovit i izvanredan.
2. kontinuiranim nadzorom, koji provode ovlaštene osobe SKDD-a praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije, obavijesti i podataka zaprimljenih u redovnom poslovanju SKDD-a, ili pak praćenjem, prikupljanjem i provjerom podataka i saznanja iz drugih izvora (javno dostupnih registara, tiskovina, dojava članova i drugih subjekata i sl.).

Za potrebe provođenja nadzora, SKDD donosi godišnji plan nadzora u kojem utvrđuje raspored prema kojem će se provoditi redoviti neposredni nadzor.

Članak 165.

Član je dužan ovlaštenoj osobi SKDD-a omogućiti provođenje nadzora što uključuje:

1. pravo uvida u poslovne knjige, evidencije i druge isprave i dokumentaciju koju vodi i posjeduje član u vezi s njegovim poslovanjem s SKDD-om, osobito dokumentaciju koja je bila osnova za provedbu bilo kojeg upisa u sustav SKDD-a,
2. omogućavanje slobodnog pristupa u svoje poslovne prostore, osobito prostorije u kojima se nalazi računalo povezano sa sustavom SKDD-a,
3. omogućavanje provjere upisa u sustavu SKDD-a koje je član obavio na temelju naloga.

Svi podaci koje u obavljanju nadzora u skladu s odredbama ovog članka prikupe ovlaštene osobe SKDD-a, osim onih koji se odnose na dokazane i od SKDD-a potvrđene nepravilnosti, jesu povjerljivi podaci koje SKDD neće odavati trećim osobama. Ova odredba se ne odnosi na davanje obavijesti Hanfi i drugim nadležnim državnim tijelima i organima.

Ako SKDD utvrdi da član krši odredbe Pravila i Upute ili odredbe zakona, ovlašten je:

1. zabraniti i onemogućiti članu daljnje obavljanje poslova za koje je imao ovlasti;
2. izreći mjeru suspenzije,
3. izreći mjeru isključenja,
4. izreći mjeru u skladu s Cjenikom,
5. odnosno poduzeti druge odgovarajuće mjere.

Članak 166.

Nadzor se u pravilu provodi tijekom radnog vremena i nije ga potrebno najaviti članu. SKDD može provesti nadzor i nakon proteka radnog vremena odnosno u neradne dane.

Ovlaštena osoba SKDD-a predočit će članu pisano ovlaštenje za provođenje nadzora i valjanom identifikacijskom ispravom dokazati svoj identitet.

O provedenom nadzoru ovlaštena osoba sastavit će zapisnik koji potpisuju ovlaštene osobe SKDD-a i člana te svaka zadržava jedan primjerak.

Članak 167.

Osim u slučajevima kada je to izrijekom navedeno u pojedinim odredbama Pravila i Upute, član osobito teško krši odredbe Pravila i Uputa ako:

1. ne obavijesti SKDD o promjenama okolnosti u skladu s odredbom čl. 24. Pravila;
2. ne ispunjava novčane obveze i/ili obveze koje se odnose na predaju vrijednosnih papira u svezi s poravnanjem i namirom transakcija;
3. ako je član prenio netočne ili nezakonite podatke iz knjige dionica ili drugog registra u depozitorij;
4. odbije omogućiti provedbu nadzora u skladu sa odredbama Pravila;
5. odbije predočiti SKDD-u na njegov zahtjev knjige, dokumente i isprave koje SKDD zatraži, ili odbije dati odgovarajuću izjavu kada SKDD to od njega zatraži;
6. provodi upise u informacijski sustav SKDD-a suprotno Pravilima i Uputi;
7. ne vodi račune svojih klijenata u skladu s Pravilima i Uputom.

O svakom težem kršenju Pravila i Upute, SKDD će, nakon što isto utvrdi i evidentira, obavijestiti Hanfu, a kada je primjenjivo i tržišnog operatera.

U slučaju kada član u postupku nadzora uskrati uvid u podatke uz pozivanje na odredbe ZTK-a o poslovnoj tajni, SKDD će o istoj uskrati obavijestiti Hanfu.

Članak 168.

Kada SKDD u postupku nadzora utvrdi da član osobito teško krši odredbe Pravila i Upute, Uprava SKDD-a donijet će odluku o izricanju mjera protiv člana.

Odluka mora biti obrazložena i sadrži iznos naknade koja će se naplatiti članu, u skladu s Cjenikom. Odluka se dostavlja članu, a naknada biti iskazana u računu za obračunate naknade tijekom mjeseca u kojem je kazna izrečena.

10. IZMJENE I DOPUNE PRAVILA

Članak 169.

Izmjene i dopune Pravila donosi Uprava SKDD-a.

Članak 170.

Prijedlog izmjena i dopuna Pravila kojima se bitno utječe na prava i obveze članova, SKDD će učiniti dostupnim svim članovima najmanje 7 dana prije usvajanja predloženih izmjena i dopuna.

Pri donošenju izmjena i dopuna, Uprava će, ako je moguće, prihvatiti primjedbe i prijedloge članova.

Članak 171.

Izmjene i dopune Pravila stupaju na snagu na dan određen odlukom Uprave SKDD pod uvjetom da ih prethodno odobri HANFA.

Članak 172.

Članovi sudionici koji koriste usluge poravnjanja i namire imaju pravo istupiti iz članstva u roku od osam dana od dana objave rješenja Hanfe kojim se odobravaju izmjene i dopune Pravila.

Članak 173.

Ako ovim Pravilima nije drugačije određeno, sve obavijesti SKDD-a članovima mogu biti usmene ili pisane, predane osobno ili poštom, elektroničkim putem (e-mailom), brzojavom, telefonom ili telefaksom ili prijenosom podataka putem računala. Smatra se da su obavijesti dane u trenutku kada su primljene. U slučaju obavijesti poštom na onu adresu koju je član posljednju naveo kao svoju adresu, smatra se da je član primio obavijest u roku od dva radna dana SKDD-a od dana predaje pošti. U slučaju osobne predaje na adresi člana, obavijest se smatra primljenom u trenutku dostave. U slučaju obavijesti SKDD-a članu elektroničkim putem (e-mailom), brzojavom, telefonom, telefaksom, odnosno kod druge neposredne komunikacije, smatra se da je član odmah nakon odašiljanja primio obavijesti.

Osim ako je drugačije određeno ovim Pravilima, sve obavijesti članova SKDD-u moraju biti u pisanom obliku te dostavljene osobno ili poštom, ili telefaksom na dolje navedenu adresu i broj telefaksa (ili na drugu adresu ili broj o kojima će SKDD u slučaju promjene bez odlaganja obavijestiti članove):

Središnje klirinško depozitarno društvo d.d.
Heinzelova 62a
p.p. 409
10002 Zagreb
Hrvatska

telefon: 385-1-46-07-330
telefaks: 385-1-46-77-696

Obavijesti članova SKDD-u smatrat će se da su dane u trenutku kada ih je SKDD primio.

Članak 174.

SKDD može odstupati od primjene bilo koje odredbe Pravila ako je u to u konkretnom slučaju neophodno radi sprječavanja nastanka štete ili radi zaštite interesa SKDD-a ili člana ili radi sprječavanja nezakonitog postupanja odnosno usklađenja sa zakonom. O svakom postupanju prema ovom članku, SKDD će obavijestiti Hanfu.

11. ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 175.

Ova Pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objave rješenja HANFE kojim se ista odobravaju.

Danom stupanja na snagu SKDD će Pravila objaviti na svojim internetskim stranicama, te se ista primjenjuju osmog dana od objave na internetskim stranicama SKDD-a.

Početak primjene ovih Pravila, prestaju važiti Pravila od 20. lipnja 2005. godine.

UPRAVA

Broj: U-148/09-7

Zagreb, 7.5.2009.

PREDSJEDNIK UPRAVE

Stjepko Čičak, dipl. oec.

ČLAN UPRAVE

Davor Bajuk, dipl. iur.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROČIŠĆENI TEKST

ODLUKA

o izmjenama i dopunama Pravila SKDD-a od 7.5.2009.g.

Članak 35.

U cijelom tekstu Pravila riječ „ukoliko“ zamjenjuje se riječju „ako“, a riječ „HANFA“ u svim padežima osim u nominativu zamjenjuje se riječju „Hanfa“ u odgovarajućem padežu.

Članak 36.

Zadužuje se Sektor pravnih poslova da izradi pročišćeni tekst Pravila.

Članak 37.

Ova Odluka o izmjeni i dopuni Pravila SKDD-a stupa na snagu 1. siječnja 2012. godine pod uvjetom da je prethodno odobri Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga.

UPRAVA

Broj: U-417/11-2

Zagreb, 15.12.2011.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROČIŠĆENI TEKST

ODLUKA

o izmjenama i dopunama Pravila SKDD-a od 7.5.2009.g.

Članak 4.

Zadužuje se Sektor pravnih poslova da izradi pročišćeni tekst Pravila.

Članak 5.

Ova Odluka o izmjeni i dopuni Pravila SKDD-a stupa na snagu osmog dana od dana objave na internetskim stranicama SKDD-a, pod uvjetom da je istu prethodno odobrila Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga.

UPRAVA

Broj: 411/13-2

Zagreb, 25.9.2013.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROČIŠĆENI TEKST

ODLUKA

o izmjenama i dopunama Pravila SKDD-a od 7.5.2009.g.

Članak 1.

Zadužuje se Sektor pravnih poslova da izradi pročišćeni tekst Pravila.

Članak 4.

Izmjene i dopune Pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objave rješenja Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (dalje: HANFA) kojim se izmjene i dopune Pravila odobravaju na internetskim stranicama Hanfe.

Izmjene i dopune Pravila odobrene u skladu sa stavkom 1. ovog članka SKDD će objaviti na svojim internetskim stranicama te se primjenjuju osmog dana od objave na internetskim stranicama SKDD-a.

UPRAVA

Broj: 240/15-1

Zagreb, 11.6.2015.